

Boetelingen aan de Maas

Op de cover van de huidige 38ste jaargang kan men een nieuw monument van Heppencert bewonderen:

Op het pleintje voor de pastorie staat thans een prachtig monument, voorstellende drie boetelingen op bedevaart naar O.L.Vrouw van Rust.

Dit mooie stenen kunstwerk werd gecreëerd door beeldhouwster Anne Cornil.



DE MAASEIKENAAR

DRIEMAANDELIJKS CONTACTBLAD JAARGANG XXXVIII

4

INHOUD

- 153 Woord vooraf
- 154 Maaseiker spreekwoorden, zegswijzen en gezegden
- 156 Maaseiker gastronomie (2)
- 157 Uit de oude doos (toneelkunst)
- 158 Wie schrijft met behulp van volgende gegevens een historische roman?
- 160 Een prachtige aanwinst voor het Documentatiecentrum
- 161 De Maaseikenaar Nicolaas Paulus Meyers (1695 – 1778)
- 168 Het huis De Blauwe Leeuw en het apotheekmuseum
- 173 Een uniek document over de Maaseikse ursulinen
- 176 Uit oude kranten
- 177 Het aardse bezit van een arme scheper (1791)
- 178 Reclame in 1910
- 179 Maaseikenaren publiceren (Fé Feys en Wim Lemmens)
- 180 Marc Dierx, gepassioneerd door het Luikse meubel
- 185 Maaseikenaar Pilip Poukens tot priester gewijd
- 188 Errata
- 189 Digitalisering van 'cultureel erfgoed' (vervolg)
- 192 In memoriam dr. Jos Stryckers (1940 – 2007)
- 193 Denke en veule van de Maaslenjer zit in zi-jn spruuëke en gezègkdes
- 196 Wist ge? (over Van Eycktentoonstelling)

DE MAASEIKENAAR

Cover: Rita Westhovens, foto: Roger Maes

WOORD VOORAF

Herman Hendrix

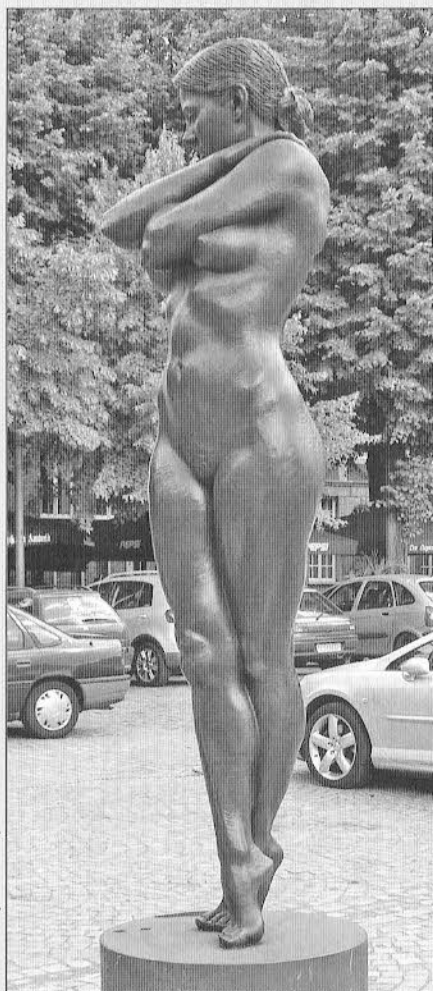


Foto: Tony Van Wijck

Tot zaterdag 8 september konden wij, samen met de vele toeristen die ons stadje bezochten, her en der meer dan 60 sculpturen bewonderen, die in het straatbeeld van Maaseik, Neeroeteren en Opoeteren stonden opgesteld. Op die dag zongen 's avonds honderden muzikale kelen zich schor op het Maaseiker marktplein.

Dit zangspektakel stond dit jaar in het teken van "Een Hart voor Limburg". Op 20 oktober (om 20 uur en op 21 oktober (om 15 uur) kan iedereen in Zaal Van Eyck getuige zijn van deel 2 van de Maaseiker Rapsodie.

De toegang is gratis, maar kaarten voor elke voorstelling zijn uitsluitend te reserveren en af te halen op de Dienst Toerisme aan de Markt nr.1. Toch mooi meegenomen, nu "ons dagelijks brood", naast pasta's, melk (en ga zo maar door) weer een pak duurder zijn geworden. Daarom besloot de redactie de abonnementsprijs voor de 39ste jaargang niet te verhogen, maar te behouden op 11 euro.

Een leuk geschenk voor onder de kerstboom of om iemand mee te verrassen met Nieuwjaar; zeker voor Maaseikenaren die in den vreemde wonen. Voor een steunabonnement blijft de prijs 25 euro. Voor uw morele en financiële steun, beste lezer, dank ik u alvast van harte samen met de hele

Redactie.

Maaseiker spreekwoorden, zegswijzen en gezegden

154 Tony Van Wijck
Gerard Segers (cartoons)

*Ware woorden zijn niet meet:
meete woorden zijn niet waar.*

1. Hae is hieëlemaal doeër de tek gegange. (= Hij is lichamelijk afgetakeld.)
2. Hae is fókswiljsj. (= Hij is door het gekke heen.)

3. Dae haet 'ne remmel te weinig. (= Hij is niet goed wijs..)
4. Goojenach! (= Uitroep van verbazing.)
5. Dae prebeert de kirk te verzètte. (= Hij wil het onmogelijke doen.)
6. Det is vlooken in de kirk. (= Dat is zeer ongepast.)
7. Hae wilt de kirk oppen toeëre zètte. (= Hij pakt het helemaal verkeerd aan.)
8. Hae is aan de groeëte klok aan het lójje. (= Hij maakt iets bekend met veel tamtam.)
9. Zi-jne klepel stuit noeëjt stil. (= Hij is een onverbetelijke babbelaar.)
10. Streng hieëre regeere neet lang. (= Strengte vrieskou duurt niet lang.)
11. Hae kump mer neet uver de brögk. (= Hij wil maar niet betalen.)
12. Waem kni-jn haet, haet ouch kuuëjtele. (= Je moet het goede met het kwade nemen.)
13. Hae is sjoëen van wujd, mer wujd van sjoëen. (= Zegt men van een lelijk iemand.)
14. Hae is good beslage. (= Hij heeft



15. Hae dach det er de pan bi-j de stieël haw. (= Hij dacht dat het hem gelukt was.)
16. Det maesje is mer kop en vot. (= Dat meisje is maar klein gebleven.)
17. Emes ówtvraoge tot op zi-jn humme. (= Iemand uitvragen tot op het bot.)
18. Gein humme mieë aan 't li-jf höbbe. (= Erg arm zijn.)
19. Det jónk haet nów ins gein oeëre. (= Hij luistert niet.)
20. Bi-j häöm geit det in de ein oeër in en aan den angere kant weer d'r ówt. (= Hij is erg vergeetachtig.)
21. Dae onthilt mer van twelf ore tot middig. (= Hij is erg vergeetachtig.)
22. Vääol minschen höbben ein horloezjie mer daovuur nog geinen ti-jd. (= Veel mensen zijn te druk bezig.)
23. Hae löp mèt het gelsj van de kwaffäör in zi-jn maal. (= Hij moet dringend naar de kapper.)
24. Vugelkes di-j te vreug fluite wieëre van de kat gepak. (= Met vroegrijpe jeugd loopt het soms minder goed af.)
25. Het waer is wi-j de luj. (= Het weer is wisselvallig.)
26. Es mögke in jannewari zwerme, den mós-te in mieërt de oeëre werme. (= Weerspreuk.)
27. De groeëtste wijsheid zit ónger eine verslieëten hood. (= Ouderdom bezit wijsheid.)
28. Ze höbben het häöm bi-jgehawwe. (= Ze hebben hem niet met rust gelaten.)
29. Bi-j emes de duur platloupe. (= Aanhoudend ongevraagd op bezoek komen.)
30. Hinne höbbe gein haore, mer ze höbben allemaal 'ne kamp. (= Hij bezit nutteloze zaken.)
31. Alle sprookskes beginne mèt: Dao waas ins.... Dao is ein det begint mèt: Es iech verkooëze waer (= Uitleg overbodig.)

155



Maaseiker Gastronomie(2)

156 Jaak Bergers

Op overgrootmoederswijze ...
uit een kookboek uit 1898!



Uit het erg oude kookboek 'Keukenboek' door Caudelier nogmaals een recept dat typerend is voor de vorige eeuw. Er is in onze keukens veel veranderd op een eeuw. Niet alleen de vele elektrische toestellen

(microgolfoven, kookplaten, koelkast, diepvrieser, mixer en nog zoveel meer) doch ook het niet meer seizoensgeboden moeten eten en de vele exotische maaltijden waren in 1898 onbekende mogelijkheden voor moeder de vrouw, die toen heel wat meer tijd nodig had om culinair uit te blinken dan dat nu in 2007 het geval is. Sommigen waren erg creatief met andere ingrediënten – meestal zelf geteeld- dan nu maar toch ook toen zoekend naar afwisseling en smaakvolle kwaliteit.

Kiekens zonder kop

Neem ene snee mager rundvleesch wegende 1/2 kilo en eene snee kalfsbil van, hetzelfde gewicht .Deze sneden moeten tegen den draad van 't vleesch afgehouden zijn en nagenoeg maar één centimeter dikte hebben. Neem 3/10 kilo verschgehakt saucissenvleesch; voeg daarbij geweekte broodkruim ter grootte van een ei, alsook een heel ei , en kneed alles te zamen. Bestrooi iedere snee met peper en zout en leg het saucissenvleesch er bovenop. Rol elke snee op zich zelve , de einden dunner maken dan het midden. Bind de aldus gevormde kiekens, door de einden te spannen , en laat ze lichtelijk in boter bruinen; als ze kleur gekregen hebben bevochtig ze met bouillon of water ; doe er een half laurierblad in , zeer weinig thymis en eenen gesneden ajuin ; dek de kasserol en laat gedurende 1 ½ zieden. Breek een weinig bloem in water , doe ze in de saus der kiekens , alsmede het sap van enen citroen , eenige kampernoeliën , een weinig gehakte peterselie en een snuifje suiker. Deze schotel is voortreffelijk door de verbinding van het kalfs- en rundsvleesch. De kampernoeliën en de citroen maken de saus lekker.

Uit de Oude Doos

Maaseiker Toneelkunst

Martin Boonen



Ditmaal een foto uit de dertiger jaren van de vorige eeuw een foto waarop het toneelgezelschap **Vast als Eyck bij der Mase**.

Beneden v.l.n.r.: Isabelle Hendrix, Frans Wassenberg, Jean Raets en Lambert Denis.

Boven v.l.n.r.: een onbekende, Annie Coolen, Anneke Slangen, Thieu Croonenberghs, Yvonne Dehing, François Teelen en Jaak Schulmeesters.

Wie kent de titel van het stuk en het jaar van opvoering?

Wie schrijft met behulp van volgende gegevens een historische roman?

158 Mathieu Sloomakers
foto's: Rik Nulens



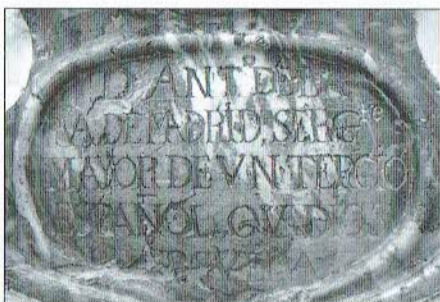
De Capucijnkerk, omgeven door hoge gebouwen van het Klein Kloosterke, is vrijwel onzichtbaar voor de Maaseikenaar of de toerist en dus onbekend. Het kerkje is echter magnifiek gerestaureerd aan de buitenkant en loont een bezoekje beslist de moeite waard. De binnenkant is een ander verhaal en wacht op een mecenas voor een grondige opknapbeurt.



Bij een bezoek aan de kerk vielen mij twee wijwatervaten op die zich links en rechts van het altaar in de bidkapel achter het hoofdaltaar bevinden. Wat mij vooral intrigeerde was de Spaanse tekst in de medaillons boven de marmeren wijwatervaten.

Volgens een publicatie van H. Heymans¹ luidt de **tekst links**:

D ANTo DELA
RVA DE MADRID, SERGte
MAYOR DE UN TERCIO
ESPAÑOL QUE DIOS
(ER)SUELVA



en **rechts**:

HECHA LA CA-
RITAD LIBERAL METT
A ESTE CONVENTO
MURIO EN EL AÑO
1636



Bij deze teksten wil ik graag een paar kanttekeningen plaatsen:

1. Tekst links:

D = Don = werd gebruikt voor personen van adel.
ANTo = Antonio
RVA = Rua
SERGte = Sargento
(ER)SUELVA = moet zijn (AB)SUELVA

In vertaling zou dit zijn:
De adellijke Heer Antonio de la Rua,
Sergeant Majoor (officier) van een
Spaans infanterieregiment
Dat God hem vergeve

2. Tekst rechts:

CARITAD = Caridad
LIBERAL METT = Liberalmente

In vertaling:

Na deze goede daad (liefdadigheid)
met gulheid gedaan te hebben
aan dit convent
stierf in het jaar
1636.

3. Ofschoon de teksten in de medaillons uiterst beknopt zijn - telkens vijf korte regels - levert een analyse ervan ons een gedetailleerde informatie over de schenker van deze wijwatervaten: naam en voornaam, stand, herkomst (Rua is een Gallicische naam, NW van Spanje, hoewel de schenker zegt Madrileen te

zijn), militaire rang, datum van overlijden, het staat er allemaal .

4. Toch blijven vele vragen onbeantwoord: wie was hij echt? Wat bracht hem naar onze contreien? Wat was zijn relatie met Maaseik? Meer bepaald met de Capucijnen te Maaseik? Gezien Maaseik nooit deel uitmaakte van de Spaanse Nederlanden, maar afhang van het Prinsbisdom Luik, veronderstel ik dat hij deel uitmaakte van het garnizoen gelegerd in Stevensweert. Dit is echter een pure hypothese waarvoor ik geen enkel sluitend bewijs of enig andere aanwijzing heb en is de realiteit wellicht helemaal anders dan de fictie die mijn verbeelding kan scheppen. Iemand van het kaliber van Umberto Eco of Dan Brown of een of andere getalenteerde Maaseiker schrijver zou hier het gedroomde onderwerp kunnen vinden voor een bestseller, maar misschien weet één van de lezers iets meer over de schenker of kent hij de bronnen waar ik terecht kan voor ernstige historische informatie (waarvoor ik mij ten zeerste aanbevolen houd.)

159

Een prachtige aanwinst voor het Documentatiecentrum

160 Martin Boonen

In juni 2006 werd de gedigitaliseerde collectie van ca. 125 jaar "Belang van Limburg" online beschikbaar gesteld voor het grote publiek. De krant heette aanvankelijk "Het Algemeen Belang" waarvan de oudste beschikbare jaargangen dateren van 1883. "Het Belang van Limburg" verscheen vanaf 1933 dagelijks, voordien gemiddeld twee- tot driemaal per week en wel op dinsdag, donderdag en in het weekend. Tijdens de oorlogsjaren verscheen de krant niet: van 1914 tot 1918 en van 11 mei 1940 tot september 1944. Ook ontbreken er sporadisch enkele pagina's of zelfs een volledige periode zoals 1911.

Het was onze stadsgenoot Karel Van Severen, Frederik Maldersstraat nr 32, die een jaar geleden voor een familie-aangelegenheid online op zoek ging naar gegevens over zijn vader André van Severen. Deze werd na de Bevrijding in 1945 als officier van de *Veiligheid van de Staat* vanuit Gent naar Maaseik gezonden. Nadien volbracht hij een tijdlang in dezelfde functie een missie in Praag.

Zoals onze lezers nog weten was hij van 1949 tot 1980 politiecommissaris en openbaar aanklager bij de politierechtbank in Maaseik. Van 1956 tot 1961 fungeerde hij eveneens als bevelhebber van de plaatselijke brandweer.

Zijn zoon Karel vond over deze periode heel wat gegevens in de exemplaren van "Het Belang van Limburg" en zo groeide bij hem de betrachtting een zo volledig mogelijke inventaris op te stellen over wat ooit tussen 1883 en 1989 over Maaseik in dezelfde krant verschenen is. En het resultaat is verbluffend, de 2 lijvige boekdelen van ongeveer 300 pagina's bevatten meer dan 10 000 titels van artikels over Maaseik. Het geheel bestaat eveneens op cd-rom.

De inventaris bevat een thematische indeling van de artikels en een chronologische. Bij elke titel wordt de datum van publicatie vermeld en zo mogelijk de pagina. Met een kruisje wordt aangeduid of er een foto bij staat en de meeste titels zijn voorzien van een korte weergave van de inhoud.

Wekelijkse sportuitslagen, overlijdensberichten en reclameboodschappen werden niet geïnventariseerd.

In zijn Woord Vooraf, waarvan wij hier dankbaar hebben gebruik gemaakt, noemt de heer Karel Van Severen zijn inventaris "een bescheiden bijdrage tot de algemene documentatie en de recente geschiedenis van onze stad".

Bescheidenheid siert de mens, maar wij kunnen alleen maar lovende superlatieven gebruiken om dit prachtige werk te beschrijven.

Bedankt, Karel, vanwege Maaseik en vanwege de Werkgroep. Een onmisbaar instrument voor iedereen die op zoek is naar het recente verleden van onze stad.

De Maaseikenaar Nicolaas Paulus Meyers (1695-1778),

president van het Sint-Norbertuscollege in Rome en procurator-generaal van zijn kloosterorde bij de Heilige Stoel

Lic. Jan Gerits



(1) Portret van Nicolaas Paulus Meyers (1695-1778), president van het Sint-Norbertuscollege te Rome en procurator-generaal van de premonstratenzers. Abdijs van Tongerlo.

Tot de 18de-eeuwse Maaseikenaars, met een internationale uitstraling, behoort ongetwijfeld Nicolaas Paulus Meyers, premonstratenzer kanunnik van de abdij van Tongerlo (1). In een kort artikel vestigde kruisheer Ludovicus Heere (1901-1972) reeds de aandacht op die merkwaardige geestelijke (2), die naam maakte als elfde president van het Sint-Norbertuscollege te Rome en als procurator-generaal van zijn orde. In die functie was hij titulaire abt van de afgeschafte Franse abdij van Belchamps. Hij werd als Paulus Meyers gedoopt te Maaseik op 5 november 1695. Over zijn opleiding zijn geen gegevens voorhanden, maar men mag aannemen dat hij vermoedelijk in zijn geboortestad de Latijnse school bezocht zal hebben, die er sedert 1621 door de kruisheren werd geleid (3).

De familie Meyers in Maaseik

Paulus Meyers groeide op in een kroostrijk gezin. Zijn ouders, Jacobus Meyers, die op 28 januari 1725 in Maaseik overleed en er op 30 januari werd begraven, en Anna-Maria van der Maesen, die op 10 november 1728 als weduwe ("*vidua Meyers*") eveneens in Maaseik overleed en er op 12 november werd begraven, schonken het leven aan tenminste negen kinderen, zes zonen en drie dochters. Zij werden in het doopregister van de Sint-Catharinakerk ingeschreven: Laurentius (ged. 7 januari 1686), Anna (ged. 17 november 1687), Laurentius (ged. 28 februari 1690), Beatrix (ged. 13 juli 1692), Paulus (ged. 5 november 1695), Jacobus (ged. 24 april 1699), Jacobus (ged. 11 maart 1701), Anna-Elisabeth (ged. 29 februari 1704) en Joannes (ged. 10 juli 1707). Gelet op de herhaling van de doopnamen Laurentius en Jacobus, waaruit blijkt dat de eerste naamdrager als kind overleed, mag men besluiten dat het gezin met tenminste twee sterfgevallen geconfronteerd werd.

Paulus Meyers, de latere priester-kloosterling van de abdij van Tongerlo, was dus de middelste uit de rij kinderen, met wie het gezin van Jacob Meyers en Anna-Maria van der Maesen werd gezegend. Bij zijn doopsel fungeerden Renerus Beckers en Agnes Loijens, die Elisabeth Meyers vertegenwoordigde, als doopgetuigen (4).

Priester-kloosterling van de premonstratenzer abdij van Tongerlo

Na de basisvorming, die hij ontgensprekelijk in zijn woonomgeving had genoten, koos Paulus Meyers voor het kloosterleven. Hij trad op 30 december 1714 in bij de premonstratenzers in de abdij van Tongerlo. Hoe hij die kloosterorde leerde kennen en langs welke weg hij in contact kwam met de abdij van Tongerlo is niet gekend. Hij werd er op 4 februari 1715 ingekleed als frater Nicolaas. Na het tweejarige noviciaat verbond hij zich op 4 januari 1717 door zijn kloostergeloften, afgelegd in de handen van prelaat Gregorius Piera (1695-1723), met de abdijsamenleving. Op 10 september 1718 werd hij naar het Sint-

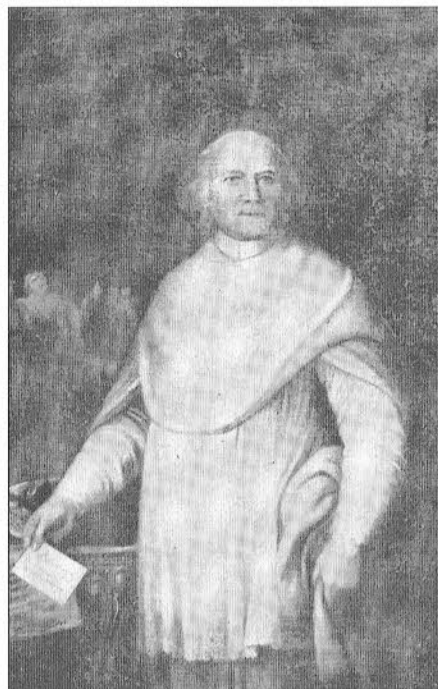
Norbertuscollege te Rome gezonden om er zijn priesterstudies op universitair niveau voort te zetten. Waarschijnlijk bekwaamde hij er zich verder in de theologie. In Rome werd hij op 23 december 1719 tot priester gewijd. Op 23 november 1722 keerde hij terug naar de abdij van Tongerlo.

Achtereenvolgend werd hij benoemd tot kapelaan in Westerlo (februari 1723), in Haaren (22 mei 1726) en in Poppel (1727). Op 9 juni 1734 werd hij bevorderd tot pastoor van Zoerle-Parwijs. De parochies, waar hij in de zielzorg werkzaam was, behoorden in die tijd tot het parochiale domein van de abdij van Tongerlo, dat op al die plaatsen het begeevingsrecht genoot (5). Nicolaas Paulus Meyers bleef slechts dertien jaar met parochiewerk belast, maar deed er ongetwijfeld heel wat pastorale ervaring op. Klaarblijkelijk was hij tot hogere functies in zijn orde geroepen.

President van het Sint-Norbertuscollege te Rome en procurator-generaal van de premonstratenzers

Op 14 september 1736 werd Nicolaas Paulus Meyers benoemd tot president van het Sint-Norbertuscollege in Rome, in opvolging van zijn confrater Paulus 't Kint (Aalst, 1694-Diest, 1749), die als pastoor van de O.-L.-Vrouwparochie te Diest en tevens als landdeken van het district Diest was aangesteld (6). Hij kwam op 5 november 1736 in Rome toe. Het college, waarvan Meyers de leiding toegewezen kreeg, was door prelaat Adrianus Stalpaerts (1563-1629), abt van Tongerlo (1608-1629), in 1618 opgericht.

Na op twee voorlopige plaatsen in Rome te zijn gevestigd, kreeg het Sint-Norbertuscollege in 1632 een definitieve locatie op de heuvel Viminale, waar voordien de cisterciënzers een tehuis hadden. Het college was hoofdzakelijk



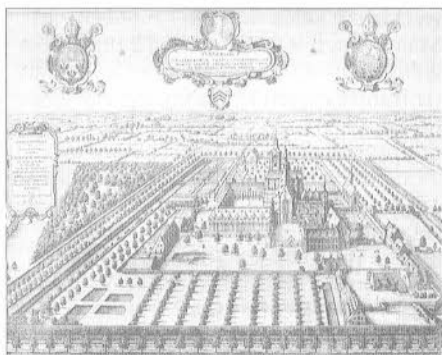
(3) Postuum portret van de Aarschotse kunstschilder Pieter-Jozef Verhaghen (1728-1811). Fotografische steendruk van de Leuvense schilder Jean-Jacques Bekkers (1814-1872), volgens een tekening van een Italiaanse kunstenaar. Stedelijk Museum Leuven.

bestemd voor jonge kloosterlingen van Tongerlo, die in Rome een hogere theologische opleiding genoten, maar stond ook open voor kloosterlingen van andere premonstratenzer abdijen (7). Zo was de situatie, die Meyers reeds als student in Rome had gekend en waarmee hij voortaan als president te maken had. Met de taak van president van het Sint-Norbertuscollege was eveneens de functie van procurator-generaal van de orde bij de Heilige Stoel verbonden. De orde van de premonstratenzers was vanaf de 13de eeuw gemachtigd een procurator of zaakgelastigde bij de Heilige Stoel aan te stellen, om de belangen van de kloosterorde op te volgen en te verdedigen. In de 17de en 18de eeuw

werd de functie van procurator-generaal steeds waargenomen door een kloosterling van de abdij van Tongerlo. Die taak werd dus ook aan Nicolaas Paulus Meyers toevertrouwd. Klaarblijkelijk om zijn waardigheid meer kracht bij te zetten, werd hij tot titulaire abt van de verdwenen premonstratenzer abdij van Belchamps (dep. Doubs, Fr.) aangesteld. Die Franse abdij was al in 1536 op last van de graaf van Montbéliard die tot de hervorming was overgegaan, gesloten en afgeschaft. De overblijvende kloosterlingen hadden toen een onderkomen gevonden in de moederabdij van Corneux (dep. Haute-Saône, Fr.) (8). Tegen het einde van de 18de eeuw verdween echter ook het Sint-Norbertuscollege in Rome. Het werd in 1799 door de Franse bezetters geconfisqueerd. De kunstwerken, de bibliotheek en het archief van die instelling werden verspreid. Een gedeelte kwam terecht in de huidige residentie van de generaal abt van de premonstratenzers op de Aventijn in Rome. Ook in het abdijsarchief van Tongerlo berust een belangrijk fonds betreffende het Sint-Norbertuscollege, met o.a. het rekeningenregister van president Meyers.

Nicolaas Paulus Meyers en het kunstgebeuren van zijn tijd

De nieuwe procurator-generaal, die in 1736 zijn taak opnam, heeft vooral sporen nagelaten op het artistieke vlak. Hij was een kunstkenner en beschikte klaarblijkelijk over de nodige relaties. In 1738 kreeg Meyers van het generaal kapittel van de premonstratenzer orde de opdracht een marmeren beeld van Sint-Norbertus te doen maken, dat door alle abdijen betaald zou worden en dat in de beeldengalerij van de heilige ordestichters in de Sint-Pietersbasiliek zou worden opgesteld. Procurator Meyers ging onmiddellijk op zoek naar een geschikte plaats. Hij genoot daarbij de volledige steun van kardinaal Hannibal Albani, de aartspriester van



Kopergravure van de abdij van Tongerlo (1650), in vogelperspectief, uit het atelier van de Boheemse etser Wenceslaus Hollar (Praag, 1607-Londen, 1677), volgens een tekening van de Brusselse kunstenaar Leo van Heil. De prent werd door Hollar opgedragen aan prelaat Augustinus Wichmans, die van 1644 tot 1661 de abdij van Tongerlo bestuurde.

164 Sint-Pieter en tevens kardinaal-protector van de premonstratenzer orde. Zijn tussenkomst was trouwens ook niet vreemd geweest aan de beslissing van het generaal kapittel. Na enkele problemen in verband met een geschikte standplaats voor het beeld, want ook de trinitariërs wensten op de gekozen plek een beeld voor hun stichter Sint-Petrus Nolascus, werd uiteindelijk de ruimte, waar tot dan toe een oud beeld van Sint-Andreas stond, vrijgemaakt. Op 1 december 1740 vestigde procurator Meyers een bord in de lege nis met de naam van Sint-Norbertus. Nadat de standplaats voor het beeld definitief was verworven, stelde zich uiteraard de keuze van een geschikte beeldhouwer. Zonder rekening te houden met het feit dat vreemde kunstenaars wellicht niet de gunst van de Romeinse middens genoten, had Meyers een beslissing genomen en de Antwerpse beeldhouwer Frans Janssens met het ontwerp van het beeld belast. Hij engageerde zich om een voorlopig beeld te maken voor de prijs van 400 Romeinse schilden. Het akkoord werd vastgelegd in een notariële acte van 1 juni 1742. Procurator Meyers, die stilaan een einde zag komen aan de problemen, deelde op 23 juni 1742 aan prelaat Joseph van der Achter (1660-1745), abt van Tongerlo (1723-1745), mede dat de ontwerptekening van beeldhouwer Janssens af was en dat het beeld, volgens de kenners, zeer goed zou passen in de galerij van de ordestichters. Nieuwe intriges traden echter te voorschijn en uiteindelijk gaf de kerkfabriek van Sint-Pieter aan procurator Meyers de opdracht aan het ontwerp van Frans Janssens te verzaken, een andere beeldhouwer te zoeken of de gereserveerde ruimte in Sint-Pieter aan een andere kloosterorde af te staan. Meyers van zijn kant trachtte tijd te winnen en richtte zich tot paus Clemens XII (1730-1740), die hem drie maanden uitstel gaf om een andere beeldhouwer te kiezen. Hij had inmiddels vernomen dat de Romeinse beeldhouwer Pietro

Bracci (1700-1773) zeer gunstig bij de paus stond aangeschreven. Procurator Meyers nam, met de pauselijke goedkeuring, contact op met Bracci om hem voor de uitvoering van het beeldhouwwerk te engageren. Dat was echter tegen de zin van kardinaal Alexander Albani, die zijn overleden broer verving als kardinaal-protector van de orde. Hij kwam tot een akkoord met Meyers en stelde zijn vriend, de minder bekende beeldhouwer Bartolomeo Cavaceppi, voor. Volgens het contract, dat op 25 november 1759 werd ondertekend, beloofde hij het Sint-Norbertusbeeld uit te voeren en een voorafgaandelijk ruw ontwerp te maken tegen de globale prijs van 4000 schilden. Nadat Cavaceppi twee proeven had gemaakt, die niet voldeden, besliste paus Clemens XIII (1758-1769), die mistevreden was over het afwijzen van zijn beschermeling Bracci, dat binnen dertig dagen een andere beeldhouwer moest worden aangewezen. Bij het vernemen van die beslissing verzaakte Cavaceppi aan de opdracht in een acte van 26 september 1762 (9). Zo was de weg vrij voor beeldhouwer Pietro Bracci, die op grond van het contract van 29 januari 1764 het beeld in wit marmer afwerkte tegen het begin van 1767. Op 7 maart van dat jaar werd het beeld vanuit het atelier overgebracht naar de basiliek, waar het, na een gunstige beoordeling door experts, op 17 juni zijn definitieve plaats kreeg in de rij van de heilige ordestichters (10). De realisatie van het Sint-Norbertusbeeld had heel wat problemen en zorgen veroorzaakt, maar uiteindelijk kwam aan Nicolaas Paulus Meyers de eer toe, dat hij het initiatief nam tot het oprichten ervan in de Sint-Pietersbasiliek te Rome en daarvoor ook de beeldhouwer aanduidde. Gedurende nagenoeg dertig jaar moest hij echter heel wat abten aanmanen om hun aandeel in de kosten van het Sint-Norbertusbeeld te betalen. Uiteindelijk waren het de Brabantse abdijen, die het grootste deel bijdroegen

en zelfs insprongen voor verschillende Franse abdijen. Nicolaas Paulus Meyers liet in 1775 door Pietro Leo Bombelli (1737-1809) tevens een kopergravure naar het werk van Bracci uitvoeren (11).



(2) Marmeren beeld van Sint-Norbertus (Pietro Bracci, 1767), dat Nicolaas Paulus Meyers in de Sint-Pietersbasiliek te Rome deed oprichten.

Heel wat prettiger ervaringen hield collegepresident Meyers over aan het bezoek van de Aarschotse kunstschilder Pieter-Jozef Verhaghen (Aarschot, 1728-Leuven, 1811) (12), die van 22 mei 1771 tot 24 oktober 1773 een kunstreis maakte doorheen Italië en Centraal-Europa en ook geruime tijd in Rome verbleef (13). Die eminente vertegenwoordiger van de late barokkunst in de Zuidelijke Nederlanden, was overigens zeer vertrouwd met de premonstratenzer abdijen van Averbode (14) en 't Park te Heverlee (15), die heel wat schilderwerken bij hem bestelden. Het lag dus voor de hand dat hij tijdens zijn verblijf in Rome ook geregeld te gast was in het Sint-Norbertuscollege en daar

Nicolaas Paulus Meyers ontmoette, met wie hij nauwe vriendschapsbanden aanknoopte. Uit een brief van 21 december 1771 blijkt dat Verhaghen toen al in het college zijn postadres had (16). In een brief van 21 maart 1772, die hij vanuit Rome aan zijn echtgenote Joanna Hensmans te Leuven schreef, verklaarde Verhaghen: *"De Heer President van het kollegie, die mede Prelaat eener abdij en Procurator generaal der orde van Premonstreit is, gelast mij u zeer hartelijk te groeten..."* (17). Procurator Meyers, die de kapel van het college had laten opknappen en stijlvol doen inrichten, stelde het op prijs dat Pieter-Jozef Verhaghen ook een schilderij maakte voor het Sint-Norbertuscollege. Op 23 mei 1772 deelde de schilder aan zijn echtgenote mede: *"De President van het kollegie der Witte Heeren heeft mij reeds lang gebeden en gekweld iets voor zijn huis te schilderen. Hij verschaft mij hier*



Postuum portret van de Aarschotse kunstschilder Pieter-Jozef Verhaghen (1728-1811), met wie Nicolaas-Paulus Meyers nauwe vriendschapsbanden onderhield. Fotografische steendruk van de Leuvense schilder Jean-Jacques Bekkers (1814-1872), volgens een tekening van een Italiaanse kunstenaar. Stedelijk Museum Leuven.

veel genoeg en bewijst mij aanmerkelijke diensten. De man is in groot aanzien bij de kardinalen, die bij hem soms het middagmaal komen nemen. Hij is zeer bemind van den Paus. Ik heb derhalve voor hem eene kleinigheid moeten aanleggen. Ik heb er eenige dagen bezig aan geweest en 't is nu voltrokken. Ik deed het des te liever daar er alzoo van mij eene gedenkenis in Rome zal blijven..." (18).

Het schilderij, dat Verhaghen in 1772 voor het Sint-Norbertuscollege maakte, stelde het tafereel van Christus en de leerlingen van Emmaüs voor, een onderwerp, dat zijn voorkeur genoot en dat hij dus meermaals schilderde. Hij maakte datzelfde jaar ook nog een 166
gelijkaardig schilderij voor paus Clemens XIV (1769-1774), dat hij als huldebetoen aan de kerkvorst aanbood. In zijn brief, die Verhaghen op 11 juli 1772 aan zijn vrouw richtte, ging hij uitvoerig in op dat schilderstuk (19). De schilder had inmiddels plannen om naar Firenze, Bologna en Venetië te reizen, maar ondanks de aanmaningen van zijn echtgenote om de reis onverwijld voort te zetten, kon hij maar moeizaam van Rome afscheid nemen. Verderop in de brief schreef hij: "Gaarne zou ik nogtans van tijd tot tijd iets van u vernemen. Gelief uwen brief naar Rome; de Witte Heeren zullen altijd weten waar ik mij bevinden zal, wanneer uw brief zal toekomen, en zij zullen hem mij dadelijk doen geworden. Stel het opschrift in dezer voege: 'Al signore P.-J. Verhaghen, celebre Pittore, al Collegio de San-Norberto, vicino S. Maria Maggiore, Roma'. Ik groet u met de meeste genegenheid" (20). In het najaar 1772 verliet Verhaghen de stad Rome, waar hij in de persoon van Nicolaas Paulus Meyers een gelijkgezinde en trouwe vriend had overgehouden. Mogelijk onderhield de procurator nog vriendschapsbanden met andere kunstenaars uit de Zuidelijke Nederlanden, die geregeld de heilige stad bezochten. Na gedurende 42 jaar

collegepresident en procurator te zijn geweest, overleed Meyers te Rome op 15 september 1778 en werd er ook begraven. Hij bereikte de leeftijd van nagenoeg 83 jaar, in die tijd een uitzonderlijk hoge leeftijd (21). In de abdij van Tongerlo wordt een portret van Nicolaas-Paulus Meyers bewaard (olieverf op doek, 1,34 X 0,95 m.). Het schilderij is van de hand van een onbekende schilder (22). De premonstratenzer kanunnik Meyers behoort ontegensprekelijk tot de markante figuren uit Maaseik.

- (1) Over kanunnik N.-P. Meyers kan men raadplegen: W. VAN SPILBEECK, *De abdij van Tongerlo. Geschiedkundige navorschingen*, Lier, 1888, p. 461-462 en 540; L. GOOVAERTS, *Ecrivains, artistes et savants de l'Ordre de Prémontré. Dictionnaire bio-bibliographique*, dl. I, Brussel, 1899-1902, p. 585 en dl. IV, Brussel, 1909-1917, p. 199; W. VAN SPILBEECK, *Necrologium Ecclesiae B.M.V. de Tongerlo Ordinis Praemonstratensis*, Tongerlo, 1902, p. 184; L.C. VANDYCK, *Studenten, lectoren, presidenten en gasten van het Sint-Norbertuscollege te Rome (1628-1793)*, in: L.C. VAN DYCK, *De abdij van Tongerlo. Gebundelde historische studies.* (Bibliotheca Analectorum Praemonstratensium, nr. 19), Averbode, 1999, p. 348; B. ARDURA, *Regestum Archivi antiqui Curiae Generalitiae Ordinis Praemonstratensis in Urbe.* (Bibliotheca Analectorum Praemonstratensium, nr. 21), Averbode, 2006, p. XXX. Met dank aan dr. L.C. Van Dyck, archivaris van de abdij van Tongerlo, die enkele recente bibliografische inlichtingen ter beschikking stelde.
- (2) L. HEERE, *Wist ge? Paulus Meyers (Maaseik 1695) als Norbertijner bij de H. Stoel in Rome*, in: *De Maaseikenaar*, II, 1971, nr. 4, p. 19.
- (3) W. SANGERS, *De Latijnse school te Maaseik, in: De Kruisheren te Maaseik, 1476-1797, 1855-1955*, Diest, 1955, p. 79-112.
- (4) Met dank aan mevr. Isabelle Kraewinkels (Documentatiecentrum), die bereidwillig enkele genealogische gegevens mededeelde.
- (5) J.-M. GORIS e.a., *Een kaartboek van de abdij Tongerlo, 1655-1794*, Brussel, 2001, p. 62-63.
- (6) W. VAN SPILBEECK, a.w., Tongerlo, 1902, p. 128; B. ARDURA, a.w. p. XXIX.
- (7) N. BACKMUND, *Monasticon Praemonstratense*, I, Straubing, 1949-1951, p. 389-390. Men kan ook lezen: I. VAN

- SPILBEECK, *Le collège Saint Norbert, à Rome*, in: *Messenger des sciences historiques de Belgique*, LXIV, 1890, p. 25-39; L.C. VAN DYCK, *De abdijsgemeenschap van Tongerlo na de uitdrijving (1796-1832)*. 5. *Du Champs en het einde van het Sint-Norbertuscollege te Rome*, in: L.C. VAN DYCK, a.w., Averbode, 1999, p. 443-462.
- (8) N. BACKMUND, a.w., I, Straubing, 1949-1951, p. 356-358 (Belchamps) en 360-362 (Corneux); B. ARDURA, *Abbayes, prieurés et monastères de l'ordre de Prémontré, en France des origines à nos jours. Dictionnaire historique et bibliographique*, Nancy, 1993, p. 105-107.
- (9) H. LAMY, *Une compétition de sculpteurs pour l'exécution de la statue de Saint Norbert dans la basilique de Saint-Pierre, à Rome (1738-1767)*, in: *Belgisch tijdschrift voor oudheidkunde en kunstgeschiedenis*, XI, 1941, p. 71-77, ill.
- (10) H. LAMY, *L'érection de la statue de Saint Norbert dans la basilique de Saint-Pierre à Rome*, in: *Analecta Praemonstratensia*, XVI, 1940, p. 109-144.
- (11) J. GERITS, *Sint Norbertus in de Brabantse kunst*, Averbode, 1971, p. 61-62.
- (12) Over P.-J. Verhaghen kan men lezen: E. VAN EVEN, *De schilder P.J. Verhaghen, zijn leven en zijne werken*, Leuven, 1875; V. DE MUNTER, *Pierre-Joseph Verhaghen*, Brussel, 1932; J. LAVALLEYE, *Les sources d'inspiration de Pierre-Joseph Verhaghen*, in: *Scrinium Lovaniense. Historische opstellen E. Van Cauwenbergh*, Leuven, 1961, p. 486-491; L. VAN BUYTEN, *Pieter-Jozef Verhaghen. Bijdrage tot de studie van de kunsthandel te Leuven gedurende de tweede helft van de XVIIIe eeuw en het begin van de XIXe eeuw*, in: *Mededelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring voor Leuven en omgeving*, I, 1961, p. 115-131; R. VAN DEN BOGAERT, *Pieter-Jozef Verhaghen. Late barokkunst in de Zuidelijke Nederlanden*, in: *Spiegel historicael*, II, 1967, p. 263-268; J. GERITS, *Schilderwerken van Pieter-Jozef Verhaghen voor Loonse opdrachtgevers*, in: *Het oude Land van Aarschot*, XXXVII, 2002, p. 181-188; J. GERITS, *Schilderijen van Pieter-Jozef Verhaghen in Ammerzoden (Ned.)*, in: *Het oude Land van Aarschot*, XXXVIII, 2003, p. 7-17; J. GERITS, *Schilderijen van Pieter-Jozef Verhaghen voor Oost- en West-Vlaamse kerken*, in: *Het oude Land van Aarschot*, XL, 2005, p. 215-225. Men raadplege ook de tentoonstellingscatalogi: P.-J. Verhaghen, Heverlee, 1958; *Pieter-Jozef Verhaghen, barokmeester uit de XVIIIe eeuw*, Leuven, 1977; *Pieter-Jozef Verhaghen*, Aarschot, 1978.
- (13) Een kaart van de reisweg van Verhaghen kan men vinden in: L. VAN BUYTEN, *Sociaal-economische kanttekeningen bij de*

P.J. Verhaghen-biografie, in: *Pieter-Jozef Verhaghen*, Aarschot, 1978, p. 31-57 (zie: p. 49).

- (14) Vgl. J. GERITS, *Kunstschilder Pieter-Jozef Verhaghen en zijn betrekking met de abdij van Averbode*, in: *Pieter-Jozef Verhaghen*, Aarschot, 1978, p. 59-80; J. GERITS, *Kunstschilder P.-J. Verhaghen, geprezen door dichters omwille van zijn werken voor de abdij van Averbode*, in: *Het oude Land van Aarschot*, XLII, 2007, nr. 1, p. 5-16.
- (15) J.E. JANSEN, *La peinture à l'abbaye du Parc et Catalogue historique et descriptif des tableaux*, Leuven, 1913, p. 31-33, 78-86.
- (16) E. VAN EVEN, a.w., p. 73.
- (17) E. VAN EVEN, a.w., p. 74.
- (18) E. VAN EVEN, a.w., p. 74-75.
- (19) E. VAN EVEN, a.w., p. 75. P.-J. Verhaghen schilderde het tafereel van Christus en de leerlingen van Emmaüs eveneens voor keizerin Maria-Theresia. Vgl. V. DE MUNTER, *Pierre-Joseph Verhaghen*, Brussel, 1932, p. 55 en 127-129.
- (20) E. VAN EVEN, a.w., p. 76.
- (21) W. VAN SPILBEECK, a.w., Tongerlo, 1902, p. 184; B. ARDURA, *Regestum Archivi a.w.*, p. XXX.
- (22) P. LEFÈVRE, *Les portraits conservés dans les abbayes norbertines de Belgique.* (*Répertoire de documents graphiques relatifs à l'Histoire Nationale*, nr. 8), Brussel, 1917, p. 32.

TE KOOP

28 volledige jaargangen van "De Maaseikenaar", nl. van 1975 t/m 2002, voor de prijs van € 100. Zich wenden tot Tony Van Wijck, Maastrichtersteenweg 11, Maaseik, tel. 089-56310.

Het huis De Blauwe Leeuw en het apotheekmuseum

168 Martin Boonen

De naam

De vroegere naam van het pand waar het huidige Maaseiker apotheekmuseum gevestigd is, luidde *De Blauwe Leeuw*. Hoe volksvreemd leeuwen ook waren in onze lokale fauna, toch vinden we deze koning der dieren in haast alle Vlaamse steden vereeuwigd in ontelbare oude huisnamen. Zo waren er in Maaseik maar liefst 5 huizen waarvan een leeuw de gevel sierde. Behalve *De Blauwe Leeuw* waren er inderdaad nog een Groene, een Gulden, een Rode en een Witte Leeuw (1).

Dat deze uitheemse diersoort, deze allochtoon, zich hier vanaf de middeleeuwen in zulke populariteit mocht verheugen, mag zonderling klinken, maar even zonderling is ook zijn optreden in de West-Europese middeleeuwse epiek. Want zelfs voor de 13de-eeuwse schrijvers van de Franse *fabliaux* of van de Nederlandse *Van den Vos Reynaerde* die waarschijnlijk nooit een specimen van deze zoölogische soort uit het Afrikaanse dierenrijk gezien hadden, werd hij toch verheven tot *Nobel*, de koning van het dierenrijk. De populariteit van deze dierenverhalen kan mede bijgedragen hebben tot het



gebruik van de leeuw als geliefd symbool op gevelstenen en uithangborden. Waarschijnlijk heeft ook de heraldiek, de wapenschildkunde, bij deze soort naamgeving een niet te onderschatten rol gespeeld. Maar alleen als de gevelsteen bewaard is gebleven, kan hierover uitsluitend worden gegeven. In de heraldiek wordt de leeuw ofwel als *staande*, of als *klimmend* afgebeeld. De gevelsteen van het huis *De Blauwe Leeuw* is jammer genoeg niet bewaard gebleven en dus tasten we over de oorsprong van de naam in het duister. Wat het predicaat *blauw* betreft, ook kleuradjectieven kunnen van heraldische oorsprong zijn. Zo is om maar één kleur te noemen de *Rode Leeuw* het wapen van Limburg, van Luxemburg en van Holland. Een blauwe leeuw lijkt ons echter eerder onwaarschijnlijk in de heraldiek. En trouwens dikwijls werd de kleur op gevelsteen of uithangbord gekozen om haar opvallendheid, haar

zichtbaarheid, want de kleur vormde toen ook al de beste blikvanger. (2)

Reeds vanaf het begin van de 17de eeuw werd het huis *De Blauwe Leeuw* bewoond door het vooraanstaande Maaseiker geslacht Winckens. Zo vermelden de Gichten in 1638 de erfgenamen van Jan Winckens als eigenaars en in 1644 Margaretha Winckens, weduwe van de heer Wenthuysen. Datzelfde jaar werden haar goederen namelijk verdeeld onder haar erfgenamen (3).

Een kleine kwarteeuw later was het pand nog steeds in het bezit van de familie en in 1674 werd het bij deling toegewezen aan de kinderen van Joes Winckens. Het is omtrent diezelfde tijd dat het huis of liever de eigenaar voor het eerst vermeld wordt in verband met het beroep van apotheker. Een notariële akte van 1677 maakt namelijk gewag van een Reyner Winckens "*apotheker deser stadt*" wanneer deze verklaart als leerling aan te nemen de genaamde *Joannes Wilhelmus Grim*, de 17-jarige zoon van Antoon Grim en dit voor een periode van 3 jaar,

onder voorwaarde hem "*wel en behoorelyck te instrueren en beleeren alsmede d'onderhoudt te geven van eeten en drincken aen sijn eygen taefel ende te logeeren*". Voor dit alles moest vader Grim jaarlijks een kostprijs betalen van 35 rijksdaalders (4).

De vorming van de toenmalige apotheker gebeurde zoals uit deze akte blijkt nog niet aan een universiteit, doch volgens een systeem dat wij tegenwoordig een leercontract noemen.

Of Reyner Winckens zijn beroep van apotheker uitoefende in het huis *De Blauwe Leeuw* kan echter niet uit dit document worden afgeleid. Wat er ook van zij, in 1679 verkocht de weduwe van Joes Winckens, juffrouw Elisabeth van Odenhoven het pand aan haar familielid Johannes Winckens, doctor in de rechten die de hoge functie bekleedde van secretaris van het graafschap Horne. Deze betaalde voor het huis het niet geringe bedrag van 4.500 gulden Luiks geld.(5).



In 1696 worden als eigenaars van het pand zijn kinderen genoemd, Johannes en Anna Maria Winckens (6). Dan verliezen we het huis vele jaren uit het oog totdat het in 1755 weer in de akten vermeld wordt. Datzelfde jaar was het blijkbaar eigendom van de heer Bongaerts, kanunnik in Susteren. Het huis was toen belast met een cijns van 4 stuivers aan de pastoor van Maaseik (7). Kort nadien woonde er de heer Caspar Maximiliaan Martens die het door aankoop verworven had. Martens was de schoonzoon van de verkoper, want getrouwd met Maria Clara Bongaerts. Van dit echtpaar zijn 9 kinderen gekend en één van deze kinderen was de eerwaarde heer Joes Judocus Martens, kapelaan te Maaseik. Het is deze man die in 1769 als eigenaar van de *Blauwe Leeuw* vermeld wordt.

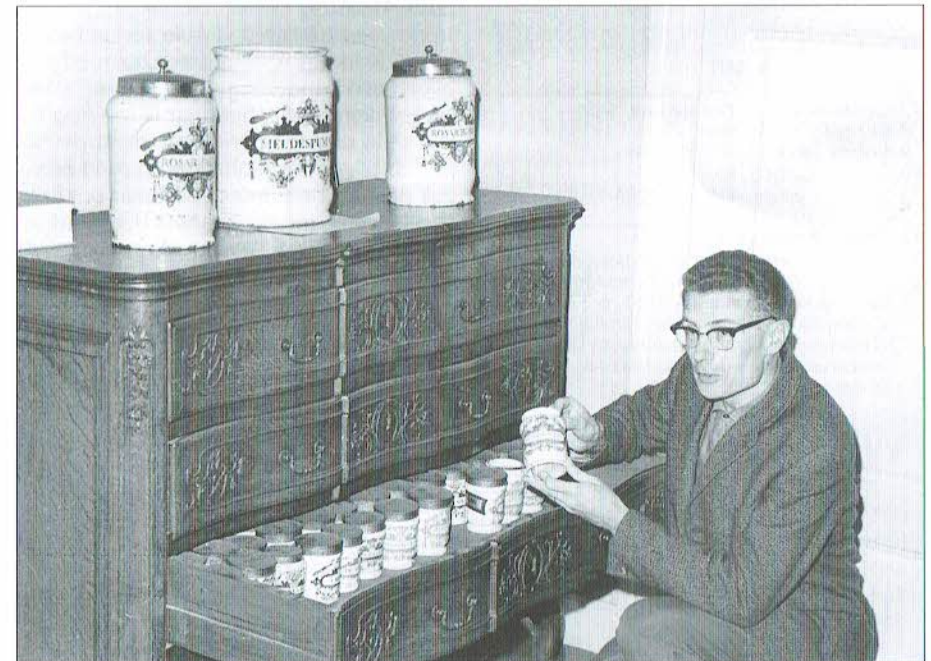
Tot zover iets over de bewoners van het pand, maar hierbij is een historische rechtzetting noodzakelijk. Aanvankelijk was de apotheek niet gevestigd in het huis *De Blauwe Leeuw*, maar wel in het hoekhuis ernaast. Dit blijkt overduidelijk uit enkele attestaties die we hier laten volgen. In 1717 is er sprake van, wij citeren: *'Johannes Engelbertus Langbein en zijn echtgenote Johanna Maria Meuleners, ter eenre die Leckerstraet, ter andere Joes Winckens* (9). Deze Langbein was inderdaad apotheker in Maaseik van 1704 tot 1745. De man kocht bepaalde farmacia in Den Bosch bij de drogist Michiel Daniël Rosendaal. Pittig detail: in 1717 deed zich het merkwaardige feit voor dat de leverancier aan zijn Maaseiker klant het niet onaardige bedrag van 1 048 gulden schuldig was. Notarieel werd overeengekomen dat het bedrag zou betaald worden vermeerderd met een rente van 5% (10). Uit deze akte blijkt dat de apotheek zich toen nog steeds bevond in het hoekhuis, doorgaans *De Oranjeboom* genoemd, terwijl *De Blauwe Leeuw* bewoond werd door de familie Winckens en nazaten.

Vanaf 1745 tot 1776 zou de apotheek uitgebaat worden door Langbeins zoon Johannes Petrus Philippus, die bij zijn overlijden zijn goederen waaronder de apotheek naliet aan zijn neef en universele erfgenaam Maximiliaan Johannes van Munnickhuysen, licentiaat in de medicijnen uit Antwerpen. De nieuwe eigenaar gaf echter bij notariële akte volmacht aan kapelaan Martens, de eigenaar van *De Blauwe Leeuw* om het legaat te verkopen (11). Aanvankelijk werd er geen kandidaat-koper gevonden en in een akte van 1777 lezen we dat *"den geheelen apothekers winkel met op- en dependentiën op den hoeck vant Leckerstraetien sijnde hetgeene alwaer de apotheek is geplaceert"* door de eerwaarde heer Martens, priester en beneficiant van de collegiale kerk van Maaseik als executeur-testateur van wijlen Joes Petrus Philippus Langbein en diens erfgenaam doctor Maximiliaan Joes van Munnickhuysen voor 80 gulden per jaar verhuurd werd aan apotheker Botti. Deze heer Botti was afkomstig uit Maastricht. De man vestigde zich kort nadien in de apotheek in Maaseik en in 1782 zou hij in Sittard trouwen met Elisabeth Housmans. En nog steeds was de apotheek gevestigd in het hoekhuis, want in de huurakte wordt het pand beschreven als grenzende *"naer het oosten het huys van kapelaen Martens en naer het westen het straetien"* (12). Apotheker Botti woonde nauwelijks een jaar in het pand of in 1778 kocht hij het voor een bedrag van 2 200 gulden. En ook de verkoopakte beschrijft de apotheek met dezelfde bewoordingen wat de situering betreft. Een laatste bewijs biedt ons een akte van datzelfde jaar 1778 waarbij Botti 300 gulden leent tegen een intrest van 3,50% van de Broederschap van de H. Rozenkrans en zijn huis en apotheek daarbij als pand stelt. *"Thomas Botti burger en apoteeker binnen Maesyck bekent 300 guldens Maesycker gelt ontvangen te hebben van E.H. J.J.*

Martens beneficiant en capellaen der Collegiaele Kerk van Onse Lieve Vrouw in quaeliteyt als rentmeester van den H. Roosenkrans met consent der heeren provisoren à 3,50% en stelt tot pand sijn huys op de merckt gelegen, ter eenre het huys van de eerwaerden heer Martens, ter andere het Leckerstraetje loopende naer de Capucijnen; verders sijn apothekerwickel" (13).

Zo blijkt dat de unieke Maaseiker apotheek, waarop onze stad met recht trots kan zijn, vele jaren lang niet gehuisvest was in het pand de *Blauwe Leeuw*, zoals steeds gehouden werd. Wanneer de apotheek werd overgebracht naar het huidige huis kon tot hiertoe niet worden vastgesteld. Waarschijnlijk gebeurde dit na 1780 en voor 1820 en wel door apotheker Botti. Feit is dat vanaf 1823, Botti overleed op 9 oktober 1823 op 75-jarige leeftijd, zijn opvolger Henri Dreissens woonachtig en als apotheker werkzaam was in het pand

De Blauwe Leeuw. Volledigheidshalve, ook al zijn deze gegevens al lang bekend en al vaak gepubliceerd, Dreissens was geboren in Sittard in 1782, hij bleef ongehuwd en was een man met een meer dan gewone wetenschappelijke belangstelling. Hij was trouwens buitenlands lid van de *Maatschappij voor Natuurwetenschappen* in Bonn. Zijn verzameling boeken, gesteenten, mineralen en schelpen die hij aan het H.-Kruiscollege vermaakte, getuigen hiervan. Omstreeks 1830 ontdekte hij zelfs bij de Maas een tot dan toe onbekende slakkensoort die in de vakliteratuur beschreven werd door de befaamde Leuvense professor P.J. Van Beneden en die de naam ontving *Dreissens polymorpha*. Dreissens overleed op 27 maart 1862. Vanaf dan is de geschiedenis van het huis *De Blauwe Leeuw* en van de apotheek voldoende bekend. (14). Na de dood van Dreissens werd de apotheek overgenomen door Adam Van



Venckenray (1832-1912), getrouwd met Anna Maria Culmsee uit Venlo. Het echtpaar werd gezegend met 2 dochters en 3 zonen van wie Guillaume Van Venckenray (1877-1959) zijn vader als apotheker zou opvolgen. Meneer Guillaume zoals hij genoemd werd, was de laatste die in *De Blauwe Leeuw* het beroep van apotheker zou uitoefenen. Hij bewoonde het pand samen met zijn ongetrouwde zuster. In mijn jeugd hoorde ik ooit vertellen dat in de dertiger jaren Meneer Guillaume met een metalen trommeltje op zijn rug regelmatig naar de Maasoevers trok op zoek naar medische kruiden die hij tot medicijn verwerkte.

Later werd het pand en de unieke apothekerswinkel eigendom van de stad Maaseik.

Bronnen

1. M. Boonen. Huisnamen te Maaseik. Een historisch-toponymische studie.
 2. M. Boonen. Huisnamen. Ontstaan en morfologie. Mededelingen van de Vereniging voor Limburgse Dialect- en Naamkunde, nr 35. Hasselt 1986.
 3. Gichten 13, 384, RAH
 4. Notaris Van Meeuwen, 4800, 5-4-1677, RAH
 5. Gichten 20, 75, RAH
 6. Gichten 21, 265, RAH
 7. Cijnsboek van de Pastoor f 69, SAM
 8. Gichten 27, 101, RAH
 9. Notaris Fabry 1441, f 71, RAH
 10. Gichten 24, 505, RAH
 11. Notaris Prinssen, 419, f 867, RAH
 12. Gichten 30, 133, RAH
 13. Notaris Prinssen 7-3-1778, RAH
 14. K. Colson, Het interieur en de bewoners der apotheek Van Venckenray. In: Hulde-Album G. Van Venckenray, Maaseik 1951, p 37-42.
- M. Hendrickx, De Maaseiker familie Van Vinckenroy, nu van Venckenray. In Liber Amicorum Tony van Wijck. Maaseik 1998, p 86-86

Wist ge

dat het Documentatiecentrum Maaseik op verzoek van het stadsbestuur zal fungeren als meldpunt indien er problemen zijn met "kleine monumenten" (o.a. kapellen), indien deze door vandalen worden beschadigd of indien zij dringend aan restauratie toe zijn. (Tel. 089-819290, binnenlijn 222 (alleen maandag- en donderdagvoormiddag.)

En het hoekhuis?

Het hoekhuis aan de Lekkerstraat droeg van in de 18de eeuw de exotische naam *De Oranjeboom*.

In 1857 woonde er het gezin Jean Philips, kleermaker (°Maaseik 1810), zijn vrouw Anna Elisa Damen (°Rotem 1820) en hun 3 kinderen Joseph, Marie-Louise en Marcel.

In 1890 wordt als bewoner van het pand Jacques Philips-Doumen, kleermaker-winkelier vermeld, terwijl op de bovenverdieping een merkwaardig echtpaar zijn intrek had genomen en wel een zekere Frans Schmedding, geboren in Amsterdam in 1845 en zijn Engelse echtgenote Jenny Edwards uit Liverpool (1840-1893). Het echtpaar was vooral onder het Maaseiker jonge volkje erg populair, want elke maand als ze hun renten betaald kregen, gooiden ze vanuit hun venster centen uit voor de jeugd op de markt.

Rond de eeuwwisseling woonde er op kamers eveneens de eerwaarde heer Rycken, rector van een Maaseiker zusterklooster.

In de veertiger jaren van de vorige eeuw woonde in het hoekhuis eenzaam en alleen een zonderlinge oude dame *Philips*. Persoonlijk herinner ik me nog dat zij in de nazomer op de markt de lindebladeren bijeenharkte en ze in een zak naar binnen droeg, blijkbaar om er thee mee te zetten. Thans is het pand eigendom van de stad en zijn er hoogdringende herstellingswerken bezig.

Een uniek document over de Maaseiker ursulinen

Martin Boonen

Jaren geleden, om precies te zijn in 1978 nr. 1 bespraken wij in dit tijdschrift, een zogenaamde *palmares*, een programma van de prijsuitreiking uit 1866 van het toen internationaal bekende *Pensionnat des jeunes filles* der zusters ursulinen in Maaseik. Het woord internationaal was daarbij geen overdrijving, want uit hetzelfde drukwerkje bleek dat de schoolbevolking van het pensionaat datzelfde jaar bestond uit jonge dames "uit de betere stand" die van heinde en ver bij de Maaseiker zusters in de Boomgaardstraat voor hun opvoeding neerstreken. Zo waren er Nederlandse, Engelse en Duitse meisjes, Ierse uit Dublin en zelfs een Amerikaanse uit New-York. Als enige Maaseiker jonge dames van stand in dit exclusieve gezelschap waren er datzelfde jaar 1866 Isabelle en Trinetten Heyligers, Josephine Van Wijck, Pauline Lisolle en Betsy Schoolmeesters.

In de jaren daarop zouden er ook meisjes komen uit Zwitserland, ja zelfs uit Zuid-Afrika en Nederlands-Indië.

De zusters ursulinen hadden zich in 1837 in Maaseik gevestigd in het voormalige klooster van de

minderbroeders en dit op initiatief van vicaris-generaal Kerckhofs, die voordien deken van Maaseik was geweest. In 1937 werd dan ook het honderdjarig bestaan van het pensionaat met luister gevierd. En het is over dit feestelijk evenement dat het

Documentatiecentrum Maaseik een uniek document ontving, dat wij hierbij afdrucken, jammer genoeg niet in de oorspronkelijke kleuren

Ter gelegenheid van deze viering lieten 44 Engelse en Ierse oud-leerlingen van het pensionaat, ondertussen eerbare dames, als blijk van toewijding en dank deze oorkonde maken om het aan de Maaseiker ursulinen aan te bieden. Het document is een schitterend voorbeeld van kleurdruk uit de dertiger jaren van de vorige eeuw, in de stijl van de Engelse Pre-Raphaëlieten. Met een opleg in bladgoud is de tekst omgeven door een rand met een floraal slingermotief. Een prachtig staaltje van drukkunst ontworpen door een zekere P. Johnson.

Afbeelding: zie volgende pagina's

ANNOUARI

OF URSULINE CONVENT MAESEYCK

In token of the affection &
gratitude of former pupils from
GREAT BRITAIN & IRELAND.

ANNA BAER 2
TERESA BAER 2
MARIE BURGER née FAUPEL 2
JOYCE BUGDEN 2
FRANCES CADWALLADER née VOLKE 2
FAY CHANDLER née BOLGER 2
FLORRIE CLEATHERO née STOKES 2
PEGGY DORAN 2
MARIE EBERLE née DILGER 2
ADELAIDE ELKINGTON née FAUPEL 2
JOSEPHINE FAUPEL née DILGER 2
CELIA FAUPEL 2
DOROTHY FAUPEL 2
ELISE FLACK née FAUPEL 2
MARIE FRENGLY 2
ROSIE GREENER 2
LENNA GREENER 2
JO LIELL 2
TESSIE LIELL 2
KATHLEEN MACKY 2
DOT McKENNY née HANLON 2
MARIE MILDNER 2
LILY MORRIS & SISTER 2
MARY MULLER 2
IMELDA MULLER 2
AGATHA MULLER 2
LULU MULLER 2
PHYLLIS PALMER JONES née BROWN 2
ADELAIDE REIDLING née MILDNER 2
ELISE SCHWARZ née DILGER 2
FLORENCE SCOTT CULHANE 2
FREDA SIGWART 2
AGNES WILLINGER 2
ADELAIDE MILDNER née DILGER 2

1837-1937

Uit oude kranten

DE ONAFHANKELIJKE DER
PROVINCIE LIMBURG. NIEUWS –
EN AANKONDIGINGSBLAD. 1850-
1914.

Uitg. M. CEYSENS, Demerstraat
Hasselt

176 Mathieu Daemen

Laatstleden zondag waren wij getuige van een aardig voorval, dat het anders zoo vreedzaam stadje Maeseyck in rep en roer zette.

Met den trein van 11 uren, arriveerde een fijn gepommadeerd en fraai gekleed heertje, die in Maeseyck geboren en opgevoed, evenwel geen Maeseycker hart in het lijf draagt, en die, te Brussel verblijvende, bij de katholieke betooging van 7 september onbeschaamd genoeg was om zijn vroegere katholieke medeburgers uit te jouwen en hun een stuk brood, aan een stok gebonden voor te steken.

Deftig en fier trad hij de stad binnen en de twee zware reiszakken, welke hij met zich meedroeg, schenen iedereen toe te roepen, dat Mijnheer voornemens was een veertiental vrolijke dagen in zijn geboortestad te slijten.

Toen de Maeseycker- Brusselaar 's namiddags zich op straat vertoonde, werd hij aldra door een groote schare volk achtervolgd, die door haar fluiten en zingen: "Weg met dat Brusselsch ras!" hem de verdiende eer bewees; meermalen ook werd dien Brusselsche kiekenfretter een stuk brood onder den neus gestoken. Na veel ronddwalen mocht het hem

gelukken, eene herberg buiten de Hepperpoort te bereiken, waar hem de baas medelijdend innam en de deur voorzichtig toesloot. Na een poos trad Mijnheer uit zijn schuilplaats en zijne chapeau buse onder zijn arm nemende, liep hij, liep hij... zoo snel als een Russisch koerier recht door, zonder om te zien, tot aan de Hepperpoort, en nog verder over de markt, tot aan eene herberg aan de Kerkstraat.

Intusschen school het volk wederom voor gemelde herberg samen en dreigend klonk het over de markt: Weg met dat Brusselsch ras! In vertwijfeling verliet hij de kamer, drong dieper in het huis, opende de achterdeur (niet zijne, maar die van het huis) klom ijlings over een aanpalende muur, en hield zich in een nabijgelegen huis schuil tot laat in den nacht. 's Anderendaags met den eersten trein, terwijl de politie, voor meer onheil beducht, de wacht hield aan het station, stoomde onze Brusselaar naar beter oorden terug.

(zondag 25 januari 1885, nr. 7, jaar 36)

De Maeseycker correspondent van het "Journal de Liège" komt zich een welverdiende les op den hals halen. De slimme man had niets beter dien dag te vinden dan aan het liberaal blad te schrijven dat de typhus regeerde in zijn stad, en de geneeskundige commissie haren plicht niet deed. Daarbij eenige kleingeestige zinsspelingen op het water van Lourdes makend. Van den beuzel van den Maeseucker correspondent is niets waar, en de stad Maeseyck bevindt zich zelfs in beteren gezondheidstoestand dan vorige jaren.

In het nr. 97 van zondag 5 december werd er aan de "Patriot" gemeld dat er "eene gevaarlijke ziekte heerst in Maeseyck, die bij typhuskoorts te vergelijken is". De correspondent schrijft dit toe aan de slechte regeling der beerputten en de mesthoopen.

(woensdag 17 november 1886, nr. 92, jaar 37)

Het aardse bezit van een arme scheper (1791)

Raymond Driessen

De Magistrale Rollen bevatten niet enkel bijvoorbeeld de door het stadsbestuur genomen besluiten, maar ook gegevens in de gerechtelijke sfeer, onder andere wat volgt, geregistreerd op 27 augustus 1791.

Henricus, de schaapsherder op de Nieuwenhof – achternaam onbekend bij het Maaseiker gerecht – is blijkbaar nogal aan de gewelddadige kant. Hij heeft namelijk de zoon van Joannes Meekels zo zwaar mishandeld – de reden weten we niet – dat die een tijdlang in stervensgevaar verkeert. De Maaseiker medici zijn erbij gehaald en dienen achteraf hun rekening in. J. G. Magnee rekent voor zes visites samen 12 gulden aan, Thomas Botti is goedkoper met zijn 1 ½ gulden voor 2 bezoeken.

Dat is misschien wel een interessant nieuwtje om rond te vertellen en aan de bittertafel te becommentariëren, maar ons interesseert iets anders toch meer. De gemaakte kosten moeten namelijk op de dader verhaald worden, maar die is voortvluchtig. Die vlucht is in grote haast gebeurd want heel zijn hebben en houden – als dat de juiste term is – heeft



177

hij op de Nieuwenhof achtergelaten. Als pand en/of om eventueel te verkopen om de onkosten te dekken valt dat bezit flink tegen. Gelukkig voor de schuldeisers heeft hij zijn jaarloon nog niet ontvangen, dat scheelt. Pachter Lendert Henckens, zijn vroegere werkgever, doet verslag aan de magistraat:

1. In geld: 7 ½ gulden,
2. 11 gulden, de waarde van "een tirreteije camisoel, een blauwen kedel en een lijne broeck" die hij nog tegoed heeft "van jaarhuur". Knechten, meiden, schepers op de grotere hoeses worden namelijk voor een gans jaar in dienst genomen en hebben dan recht op gratis kost en

inwoon, een geldbedrag en een aantal kledingstukken.

3. Twee schapen die hij gratis in de kudde van zijn baas mag meehoeden, waarde 15 gulden. Ook dat is courante praktijk, al kan het aantal natuurlijk verschillen, afhankelijk van de onderlinge afspraak.
4. "Een sluijtmante, ten zijnen huise agter gelaeten, waer in bevonden volgens inventaris daer over gemaect, niets als oude lommels".

De nummers 1 en 2 betreffen het

jaarloon van de voortvluchtige, de nummers 3 en 4 vormen zijn eigenlijke hele "bezit"! Item nummer 4 is niets waard en al de rest samen wordt op 33 ½ gulden Kleefs geschat, genoeg om de beide heren te vergoeden en misschien ook nog voor (een deel van) de proceskosten. De inventaris geeft bovendien de kwalijk riekende indruk dat de scheper het een jaar lang met dezelfde kledingstukken moet stellen en pas bij zijn vertrek van garderobe kan veranderen! Maar vermits hij ook door regenweer met de schapen rondtrekt...

RECLAME IN 1910

Th. Hendrix-Godelaine

Meer dan ooit worden we dagelijks geconfronteerd met allerhande reclame in kranten en weekbladen, in radio- en tv-uitzendingen. Dat de efficiëntie van de aangeprezen goederen niet altijd met de realiteit strookt weten we ook, soms zelfs uit ervaring. Zegt het spreekwoord niet: "met schade en schande moet je leren." ?

Blijkbaar is dat in het verleden niet anders geweest.

De hierbij afgedrukte reclame komt uit "Het Maeseycker Weekblad" van 15 januari 1910.



**GEEN
GRIJS HAAR
MEER!**

De Nieuwe London

doet de grijze haren binnen en kele dagen verdwijnen, maakt het haar glanzend en zacht.

Eischt op den hals: 

Verkrijgbaar in Flacons van fr. 1.50 en fr. 2.50
Engelsche Baardtinctuur aan 2 fr. per Flacon
Te koop bij Apothekers,
Drogisten, Haarsnijders en Rookwinkels
Verkrijgbaar bij Ch. GESSLER, Kerkstraat
Maeseyck.

Mijn grootouders Charles Gessler en Mathilde Vaerewijk baatten in die tijd een stoffenwinkel uit in de Grote Kerkstraat. Een verkoper van "wondermiddelen" wist ze blijkbaar te overtuigen om apothekers, drogisten, kappers en tabakswinkels een handje te helpen door de verkoop van "De Nieuwe London".

De belofte van de reclame was immers aanlokkelijk want het product deed de grijze haren als bij wonder verdwijnen na enkele dagen. De behandeling van baarden was minder evident, want hier wordt er al over "tinctuur" gesproken. De menige haarverfjes van tegenwoordig komen niet meer uit London.

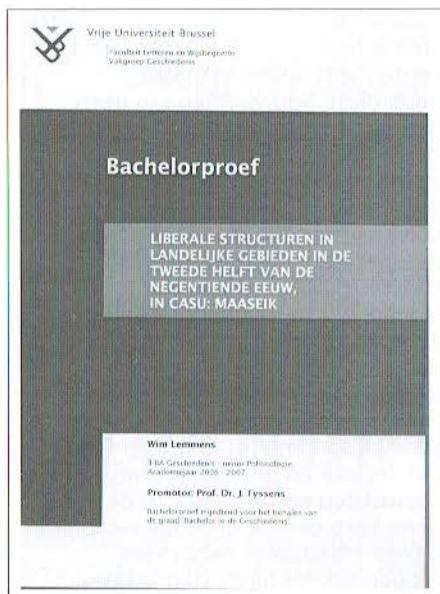
Maaseikenaren publiceren ...

Jaak Bergers



Na Wereldoorlog II werd Vlaanderen vlot weer opgebouwd, nadien - door de gunstige economische omstandigheden gestuwd - volgde er een ware bouwwoede: nieuwe sociale en andere wijken, verkavelingen, hoogbouw, campussen allerhande en vooral via lintbebouwing vele duizenden privaatwoningen. Over stijl, smaak, verantwoorde planning en

bouwvergunningen is er zeker de laatste jaren al heel wat te doen geweest. Ooit werden zelfs huizen verplicht afgebroken. Bouwwerken zijn geen objecten op zich, zij gaan liefst samen met landschap, ecologie en cultuur waarin ze geplaatst en opgenomen worden. De globale omgeving waarin wordt samengeleefd, dient gerespecteerd nu er overal, zeker in Maaseik, naar hartenlust wordt bijgebouwd, verbouwd of afgebroken. De eigen identiteit van gebieden wordt niet uitzonderlijk met de voeten getreden. Fé Feys (Aldeneik) maakte een eindverhandeling aan de Provinciale Hogeschool Limburg, Departement Architectuur en Beeldende Kunst over 'Gehuchten op de rand van de Maas'. Hierin bestudeerde zij de bouwrevolutie in twee Maaslandse gehuchten; Heppeneert dat bij de stad Maaseik hoort in het noordoosten en Booien, een gehucht van Stokkem meer in het oosten van Limburg gelegen. Door de industrialisatie, die zich sterk doorzette in het tweede en derde kwart van de 20ste eeuw verdwenen de huisnijverheid en de oude ambachten, Limburg blijft agrarisch. Eerst beschrijft zij de landschapstypering en de geschiedenis van het Maasland. Vervolgens worden de verschillende lagen van de twee gehuchten onderzocht aan de hand van een cartografische analyse die de algemene ontwikkelingen of evoluties van Heppeneert en Booien beschrijven. Op microniveau werd gezocht naar een streekeigen typologie en dito bouwkenmerken. De studie is mogelijk voor de toekomstige architect en bouwheer een leidraad om hen te behoeden voor een identiteitsloos bouwwerk te kiezen en rekening te houden met de geest van de plek waar gebouwd wordt. De eeuwige discussie 'hoe-moet-je-dan-wel-bouwen?' krijgt met deze erg verzorgde, fris gelay-oute casestudie beslist nieuwe impulsen. Contact: 089-566.950



Als eindwerk voor de graad, Bachelor in de Geschiedenis, aan de Vrije Universiteit Brussel leverde stadsgenoot **Wim Lemmens** een opmerkelijke casestudie in nl. **"Liberale structuren in landelijke gebieden in de tweede helft van de negentiende eeuw, in casu: Maaseik"**. In de historische studies wordt het negentiende-eeuwse Belgische politieke leven hoofdzakelijk gezien als een grootstedelijk fenomeen. Socio-economische en politologische onderzoeken over het platteland en landelijke gebieden zijn er nauwelijks. Ook het beeld van het landelijk liberalisme werd nooit grondig bestudeerd. Het clichébeeld hiervan, door veelvuldige geschiedenisboeken zo geschetst, dat in de negentiende-eeuwse gemeenten het conservatisme hoogtij viert, landbouwers als fanatici worden afgeschilderd, de geestelijkheid de plak zwaait en de liberale ideeën geen voet aan de grond kregen, dient nader bekeken te worden. Indien nodig zal dat beeld bevestigd, bijgesteld of ontkracht moeten worden. De opzet van Wim Lemmens' onderzoek

is tweeledig: de politieke, liberale leefwereld algemeen en wijze waarop de lokale liberalen zich als dusdanig wilden profileren in Maaseik.

Deel I van de studie reikt het frame aan waarbinnen het onderzoek zich afspeelt. Dan wordt getracht het rurale karakter van de casestudie weer te geven, met aandacht niet alleen voor het economische klimaat doch ook voor de sociale elementen. Deel II is het politieke luik, de macht in en buiten de raadszaal. Ten slotte in deel III worden drie belangrijke, lokale conflicten beschreven nl. het monument voor de gebroeders Van Eyck, een religieus monopolie doorbroken en de eerste schoolstrijd (1879 -1888). De auteur hoopt met zijn studie meegewerkt te hebben, enerzijds aan de landelijke geschiedschrijving en anderzijds aan het doorbreken van het clichébeeld over de katholieke en/of klerikale hegemonie. Iedereen die gelooft dat hij in de achteruitkijkspiegel van het verleden deels de toekomst kan zien, moet dit werk zeker lezen en Maaseik beter begrijpen in zijn politieke groei naar nu. De casestudie wordt afgesloten met een reeks bijlagen (pamfletten, kaarten en tabellen) en een uitvoerige bibliografie. Alles prima gelay-out en vlot leesbaar. Contactadres: Koningin Astridlaan 20, 3680 Maaseik.

Lieësplenske

Met ons volgend nummer 1 van 2008 zal onze lezers een geschenkje aangeboden worden onder vorm van een gekleurd "Mezeiker lieësplenske". Dit "plenske" heeft de grootte, vorm en stevigheid van een bankkaart en is nuttig als hulpmiddel voor onze stadsgenoten bij het schrijven van teksten in onze eigen Maaseikse taal.

Marc Dierx, gepassioneerd door het Luikse meubel

Marcel Cuyx



Marc Dierx (°Aldeneik 1964) ontmoette ik een tijd geleden aan de kerk van Aldeneik, waar hij een fotosessie hield van houten voorwerpen zoals kommen, schotels, dozen, kistjes en andere artistieke voorwerpen... ze waren allemaal gemaakt van wat je afvalhout zou kunnen noemen. Zelf vindt Marc die dingen wel amusant, maar zijn passie is de Luikse meubelkunst. Aldus knoopt hij aan bij een eeuwenoude traditie. Maaseik was immers één van de steden van het prinsbisdom Luik, en Luikse meubels

prijken in vele Maaseiker woningen. Tijd dus om een interview af te nemen van Marc. En waar kunnen we dat beter doen dan bij hem thuis, in de Kriekelsheuvelstraat

Marc, hoe kwam je op het idee meubelmaker te worden?

Dat is een lang verhaal. Als kind was ik altijd gepassioneerd door alles wat met hout te maken had. Je zou het mijn eerste liefde kunnen noemen. Ik liep al op jonge leeftijd met een hamer en spijkers op zak. In mijn vrije tijd was ik niet weg te slaan uit de werkplaats van de naburige meubelmaker.

En je ouders stuurden je dus naar de "vakschool"?

Verre van! Mijn pa zei: "Jij zal later gaan werken met een "kravat" om. En dus ga je naar het college". Zo ging dat toen. Maar door mijn grote desinteresse waren de resultaten zo mager, dat ik na drie jaar uiteindelijk mijn zin kreeg en naar een technische school mocht. Ik wilde iets met mijn handen doen, liefst met hout.

En daar vond je wat je wilde?

In de school van Sint-Jansberg deed ik de basiskennis op. Ik was gefascineerd door de afdeling sculptuur en ik wilde daar mijn studies vervolledigen, maar hoe vreemd het ook klinkt, door mijn zeer goede resultaten kreeg ik het advies A2 te gaan volgen. In die tijd kon dat maar in twee scholen, een school in Aalst en een in Tielt. Dus, toen ik in Sint-Jansberg mijn A3-diploma behaald had, ging ik naar Aalst, op "kot". Daar behaalde ik in drie leerjaren mijn A2-diploma meubelmakerij. Na die studie was ik vastbesloten terug te keren naar mijn eerste liefde "sculptuur", en dat kon je best in Luik leren.



Bahut drieleurs

Welke soort school was dat?

Het was het Don-Bosco-instituut, een zeer gerenommeerde school, met een zeer gespecialiseerde afdeling sculptuur: je studeerde enkel Luikse meubelsculptuur. De opleiding was ook zeer praktijkgericht.

Je moest een ingangexamen afleggen want men liet maar maximaal 12 leerlingen per jaar toe. Je had een vaste leerkracht per leerjaar, die je alle vakken gaf; praktijk; tekenen en kunstgeschiedenis. Ik heb daar magnifieke leraars gehad, met een ongelooflijke vakkennis. En ze konden lesgeven!

Het vak werd je aangeleerd met een zeer hoge precisie en oog voor detail, een onmisbare basis die je als houtbewerker overal een trapje hoger plaatst. We kregen 28 uur les per week, geconcentreerd in vier lesdagen.

De resterende tijd werd besteed aan thuis- en zelfstudie. Zo werd je een vaste bezoeker in bepaalde musea en ontdekte je ook zelf welke prachtige meubels ons land heeft geproduceerd.

Je creëerde ook een privéverzameling van boeken, foto's, en andere documentatie, een onuitputtelijke bron van inspiratie, waardoor je onbewust je eigen leuze in leven hield: "hoe meer je weet, hoe beter je weet dat je te weinig weet".

Ik woonde toen weer in Aldeneik en moest dus drie jaar lang dagelijks naar

Luik pendelen, lange dagen dus, maar zeker de moeite waard. Alle lessen werden in het Frans gegeven, dat viel tegen, zeker de technische termen waren volledig nieuw! Gelukkig werd het gebruik van een woordenboek tijdens examens oogluikend toegelaten.

Kan je de Luikse stijl eens beschrijven?

De Luikse meubelstijl beleefde zijn bloei in de achttiende eeuw. Het is eigenlijk een lokale interpretatie van de Franse Lodewijkstijlen, weliswaar met een tijds marge van een tiental jaren.

De hoogtijperiode kennen we tussen 1715 -1780 in het prinsbisdom Luik, en dan vooral in de gouden driehoek Luik, Maastricht, Aken.

De Luikse variant was meer architecturaal en minder bombastisch dan het Franse voorbeeld, daarom wordt het Luikse



vitrine confiturier

houtsnijwerk ook wel eens het kantwerk van de Belgische meubelkunst genoemd. Je mag wel stellen dat de Luikse meubelstijl behoort tot de fijnste die België heeft voortgebracht. Gemakshalve wordt de Luikse stijl "barok" genoemd, hoewel je in die stijlperiode van circa 70 jaar toch wel een behoorlijke stijlevolutie doormaakt, van régence, LouisXV (rococo) en Louis XVI (classicisme).

Wat maak je eigenlijk? Kopies van bestaande meubels?

In het begin van je loopbaan natuurlijk kopieën, wat niet wil zeggen dat die minderwaardig zijn, integendeel zelfs, het is de kunst om de persoonlijke fantasieën van de vorige auteur weg te filteren en een stijlkundig juist meubel af te leveren.

Na een tijd groeit je technische bagage en begin je langzaam je eigen interpretatie te geven aan het meubel dat je voor ogen hebt. Zo kom je tot een eigen ontwerp waarbij de stijkenmerken gerespecteerd blijven

Hoe maak je een meubel?

De voorbereiding vraagt het meeste werk, iets waar de klant weinig of niets van ziet, vooral het tekenen. Je start met een ontwerp op schaal waar het model en sculptuur grof bepaald worden. Daarna ga je over tot het uittekenen van de sculptuur op ware grootte. Daar moet zich het vakmanschap uitwijzen, de combinatie van kennis en kunde, het zoeken naar evenwichtige, soepele en correcte composities, tekenen in functie van je gereedschappen, interpreteren van ornamenten; zeer veel factoren spelen mee!

Kortom je leert sculpteren met het potlood! Als het definitieve ontwerp met behulp van carbonpapier op het machinaal voorbereid hout is getekend, mag je stellen dat het werk voor zestig procent

klaar is. In die fase begint het eigenlijke handwerk, maar door het meermaals tekenen hoeft je eigenlijk maar uit te voeren wat in je hoofd is opgeslagen. Kenmerkend voor het Luikse meubel is ook dat de sculptuur in volle massa wordt uitgevoerd en dus zeker niet wordt opgelijmd!

Naast de sculptuur maak ik ook zelf het meubel, vreemd zou je zeggen, maar meubelmakers die gespecialiseerd zijn in Luikse meubels zijn zeldzaam en je bent daarbij ook nog afhankelijk van een perfect op elkaar afgestemde samenwerking.



Garde-robe Louis XV

Toekomstplannen?

Van mijn passionele hobby mijn beroep kunnen maken zou prachtig zijn. Als beoefenaar van een kunstambacht word je in deze commerciële maatschappij al gauw een witte raaf.



Vitrine

Sculptuur is tijdrovend, er gaan in het ambachtelijke proces van het meubelstuk vele uren werk op, wat een behoorlijk kostenplaatje met zich mee kan brengen. Men zegt soms dat een goed Luiks meubel evenveel kost als een middelgrote auto. Zelf stel ik me de vraag of je de vergelijking tussen een tijdloos kunststuk en een auto wel kan of mag maken? Doorstaat de auto wel de tand des tijd? Het kunstmeubel zeker wel!

Een goed Luiks meubel is en blijft een luxeproduct voor een beperkte klantenkring, voor kunstliefhebbers die van kwaliteit houden en die ook beseffen dat het een goede geldbelegging kan zijn!

De drang iets eenmaligs en exclusiefs te creëren, het verlangen om nieuwe uitdagingen aan te gaan en perfectie na

te streven doen je bewust kiezen voor een moeilijkere weg, maar je houdt een eeuwenoude kunsttraditie in leven, wat in deze jachtige wereld te weinig aandacht krijgt. Zelf ben ik ervan overtuigd dat deze klassieke waarden de tand des tijds zullen doorstaan en dat de mensen deze prachtige Luikse meubels zullen blijven appreciëren.

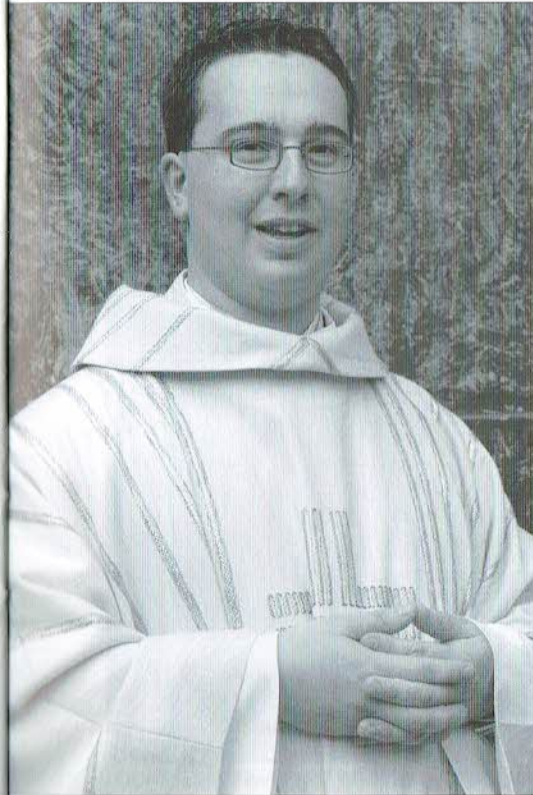
Kerstmis 2007 - Nieuwjaar 2008

Ben je voor een vriend, familielid of uitgeweken Maaseikenaar op zoek naar een origineel en zeer gewaardeerd geschenk voor Kerstmis of Nieuwjaar????

Wat dacht je van een jaarabonnement 2008 op "De Maaseikenaar"?
Info: zie op laatste pagina (binnenzijde omslag).

Maaseikenaar Filip Poukens tot priester gewijd

Els Deckers, Walter Plasmans en Jan Philippe

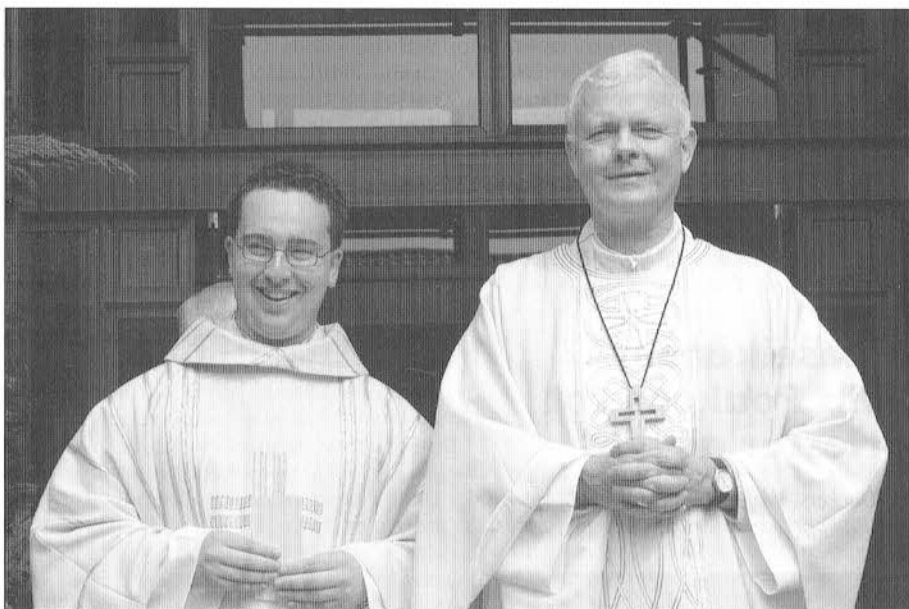


Zondag 8 juli was voor velen in Maaseik een hoogdag. Bevestigde straten rond de kerk, een prachtig versierde kerk, een plechtige viering. Een heus feest, omdat die dag Filip Poukens priester gewijd werd door mgr. Hoogmartens.

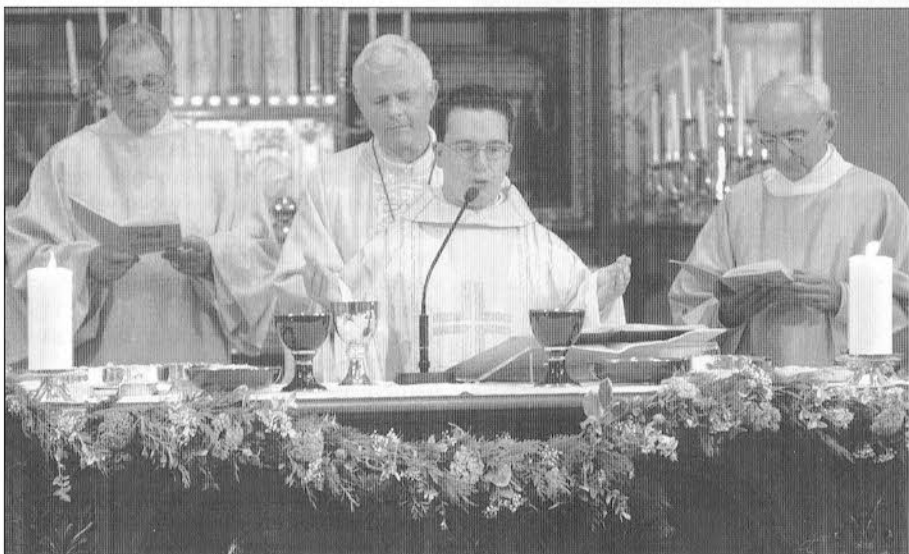
Voor onze geloofsgemeenschap een hoopvol teken in deze tijd. Want soms dreigen we wel eens te vervallen in zwartkijkerij en kniezen we wat veel. Maar die dag waren we getuigen dat het Evangelie nog steeds de moeite waard is om je leven aan te geven.

Na de hartverwarmende viering in een overvolle kerk kwamen de tongen los op de receptie, aangeboden door de parochie. De burgemeester gaf als een echte burgervader aan de wijdeling de goede raad mee om steeds zorg te dragen voor alle schapekes die hem zouden worden toevertrouwd. Ook werd Filip een hart onder de riem gestoken door de parochie. En als teken dat velen uit onze parochie Filips keuze sterk appreciëren werd hem een kelk aangeboden. Velen hebben die dag genoten van een geslaagde dag en zelfs het weer heeft zijn steentje hieraan bijgedragen. Dankzij de vele helpende handen is het een feest geworden. Bedankt voor allen die zich ingezet hebben. De mensen die de gebedsmomenten en de geloofsavonden hebben uitgewerkt, de burens en de bloemenequipe die zo mooi versierde, het koor en de misdienaars en medewerkers die er een prachtige viering van maakten en zij die tijdens de receptie de handen uit de mouwen hebben gestoken. Bijzonder dank aan diegenen die de coördinatie op zich namen voor het geheel en voor de receptie. Ook Filip en zijn familie hebben genoten van deze onvergetelijke dag. Wij kunnen jullie al meedelen dat in september Filip werkzaam zal zijn als kapelaan in St.-Truiden. Maaseik zendt zijn zonen uit.

Jan Philippe, kapelaan



Filip Poukens en Mgr. Patrick Hoogmartens



Van links naar rechts:
Jos Vancleef, diaken; Patrick Hoogmartens, bisschop; Filip Poukens en Michel Housen, deken.

Namens de parochiefederatie hielden de voorzitters van de parochieraad, mevrouw Els Deckers en de heer Walter Plasmans een hartverwarmende toespraak waaruit wij enkele passages citeren.

Op de eerste plaats, van harte gefeliciteerd Filip, met je sprekende en betekenisvolle engagement om priester te willen zijn voor onze christengemeenschap(en). Dit is niet alleen een heel sterke keuze van je, die vandaag in onze gemeenschap bevestigd is geworden - het is ook een veelbetekenende keuze. Want voor veel mensen, jong en minder jong, is het een hart onder de riem om te zien dat een jongeman er met zijn ganse hart voor kiest om priester en "herder van God" te willen zijn, om gids te willen zijn voor de zoekende mensen. En dat zijn er heel velen. Het is ook een niet vanzelfsprekende keuze in onze vaak individualistische en materialistische samenleving, waar andere waarden dan geloof en bezinning

hoog in het vaandel worden gedragen. Om dat ook al wat blijvend, tastbaar uit te drukken hebben we je vanuit onze parochie St.-Catharina en namens alle parochianen een kelk en toebehoren geschonken. Je hebt ze al gebruikt tijdens je wijdingsviering. We hopen dat deze kelk voor jou een teken mag zijn van blijvende verbondenheid en dat ze een steun en blijvende herinnering mag zijn vanuit de parochie Maaseik, waar je toch ook een beetje geïnspireerd werd in je groei naar het priesterschap. Het is ons opgevallen Filip, hoeveel positieve belangstelling er gegroeid is gedurende de voorbije weken rondom jou, om reden van je keuze - om reden van je priesterwijding. Je treedt vandaag trouwens ook in een rijke traditie voor de fusie Maaseik. Er moet hier toch een bijzonder gunstige lucht hangen want in de afgelopen jaren ben jij nu de derde wijdeling die wij mogen vieren: een hartverwarmende vaststelling: Jarenlang Filip, ben jij in Maaseik een



De wijdeling tussen zijn ouders naast kapelaan Jan Philippe.

vertrouwde gids geweest voor zovele jongeren in de KSA, de misdienaarkring, de jongerenkerk ... ze zagen je niet graag vertrekken; de goede herinneringen aan je worden er nog regelmatig opgehaald.

In september wachten jou een nieuwe opdracht en nieuwe uitdaging.

Vanuit Maaseik willen we zeggen: Filip wij hebben er alle vertrouwen in dat je een goede herder en gids voor mensen zal zijn.

Filip, dankjewel voor de weg die je gekozen hebt, voor de weg die je met ons en zovele anderen wilt gaan. Dankjewel Filip voor wie je voor ons bent en wilt zijn. We wensen je alle goeds, maar vooral dat deze weg van gids, herder en priester van God jou ook veel vreugde, voldoening en blijdschap mag schenken.

Dankjewel Filip, nogmaals proficiat.... En alle goeds toegewenst!

De redactie van De Maaseikenaar feliciteert Filip Poukens, zijn ouders en familie van harte ter gelegenheid van zijn priesterwijding. Wij wensen hem veel geluk en vreugde op zijn levensweg.

ERRATUM

Kinderheil 1939 (niet 1937)

Jaak Bergers

Marie- Josée Hinoul meldde ons dat de datum **1937** bij de foto van het Kinderheil in ons vorig nummer fout is. Het vraagteken achter haar naam is overbodig. Zij is inderdaad de kleine baby op de schoot van haar moeder, mevrouw Hinoul. Het kind dat rechtstaat is haar zus Jenny, geboren in 1937 en zij werd geboren in **1939** en toen werd de foto genomen, want zij is erop enkele maanden oud. Zij was in 1937 nog niet geboren. Dank voor de leuke interactie!

188

RECHTZETTING

Tony Van Wijck

Men maakte ons attent op het feit dat de bewering onder de rubriek 'Wist ge' van ons vorig nummer niet correct is. Behalve Leo Pieters, kwamen namelijk ook

– vóór W.O. II – de volgende rasechte Maaseikenaren in de Kamer van volksvertegenwoordigers, nl. de heren Mathieu Croonenberghs (kwam in 1936 in het parlement) en Fernand Philips (volgde in 1938 de zieke Paul Neven op als volksvertegenwoordiger).



Mathieu Croonenberghs



Fernand Philips

Digitalisering van 'cultureel erfgoed' (vervolg)

Wim Corstjens

Naar aanleiding van ons artikel over de "Digitalisering van cultureel erfgoed" in het vorige nummer van De Maaseikenaar hebben heel wat lezers vruchteloos geprobeerd om toegang te krijgen tot het historische krantenarchief van de "Nederlandse Koninklijke Bibliotheek".

Hier volgt de procedure.

- Ga naar de startpagina via <http://www.kb.nl/>
- Klik op "zoeken in catalogi en bestanden" en volg de "klikaanwijzingen" in de afbeeldingen.

Zoeken in catalogi en bestanden

KB-catalogus boeken en tijdschriften

Boeken en tijdschriften in de KB. Met een KB-pas kunt u deze publicaties opvragen uit het magazijn of reserveren.

- [Zoeken in de catalogus](#)

Digitale Bibliotheek

Behalve boeken en tijdschriften in de KB vindt u hier ook cd-rom's, elektronische tijdschriften en bestanden.

- [toegang zonder KB-pas](#)
- [toegang voor KB-pashouders](#) (meer mogelijkheden, zoals elektronische tijdschriften en bestanden)

De KB biedt ook toegang tot een aantal nationale en internationale catalogi en bestanden, al dan niet rond een bepaald thema of tijdvak.

De met * gemarkeerde catalogi uit onderstaande lijst zijn buiten de KB alleen toegankelijk met een [KB-pas](#).

- ↓ [Recent verschenen titels](#)
- ↓ [Algemene catalogi](#)
- ↓ [Kranten](#)
- ↓ [Geschiedenis](#)
- ↓ [Boekgeschiedenis en handschriften](#)
- ↓ [Taal- en letterkunde](#)

Klik hier

189

Historische kranten in beeld

Deze kranten-site is het resultaat van een pilot-project. Aangezien het om zeer interessant materiaal gaat heeft de KB besloten dit via de website beschikbaar te maken. De pagina's zijn echter niet afgestemd op raadpleging door grote aantallen bezoekers. U zult er helaas rekening mee moeten houden dat de pagina's niet altijd optimaal werken. De KB bekijkt of het mogelijk is verbeteringen in de site aan te brengen.

Op deze website kunt u de digitale historische krantencollectie van de Koninklijke Bibliotheek raadplegen. Het betreft periode 1910 tot en met 1945, namelijk het Centrum, de Nieuwe Rotterdamse Courant, het Vaderland en het Volk. Deze kranten hebben een omvang van ongeveer 350.000 pagina's. Op deze manier wordt een deel van de belangrijkste historische kranten van Nederland zowel een breed geïnteresseerd publiek, het onderwijs als voor onderzoekers, zeer eenvoudig te raadplegen.

U kunt de kranten die zijn uitgegeven tussen 1910 en 1945 bekijken door te zoeken naar termen die voorkomen op de pagina's. Ook kunt u de pagina's doorbladeren.

Daarnaast kunt u de artikelen uit het jaar 1918 doorzoeken of doorbladeren.

Deze website is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de nationale programma's van de Koninklijke Bibliotheek - het Geheugen van Nederland en Metamorfoze - en het Haagse Gemeentearchief. Het project is mogelijk gemaakt door een subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Klik op
"zoeken"

190 Tot slot verschijnt dit scherm waarin u een zoekterm kunt tikken, bv. Maaseik.

Kranten 1910-1945

| | | |
|----------|--------------------------------------|-------------------------------------|
| Zoekterm | <input type="text" value="Maaseik"/> | <input type="button" value="help"/> |
| Editie | <input type="text" value="Alle"/> | <input type="button" value="help"/> |
| Datum | <input type="text" value="Alle"/> | <input type="button" value="help"/> |

Binnen zoektermen wordt gezocht op

| | |
|---|-------------------------------------|
| <input type="text" value="Alle woorden"/> | <input type="button" value="help"/> |
|---|-------------------------------------|

Perk uw zoekactie in op krantentitel

| | |
|---|-------------------------------------|
| <input checked="" type="checkbox"/> het Centrum (1910-1930) | <input type="button" value="help"/> |
| <input checked="" type="checkbox"/> de NRC (1910-1930) | |
| <input checked="" type="checkbox"/> het Vaderland (1920-1945) | |
| <input checked="" type="checkbox"/> het Volk (1910-1920) | |

Afwijking in de spelling:

| | |
|-----------------------------------|-------------------------------------|
| <input type="text" value="geen"/> | <input type="button" value="help"/> |
|-----------------------------------|-------------------------------------|

In de "Nieuwe Rotterdamse Courant" van donderdag 7 juni 1929 lezen we over de oprichting van een vereniging van Nederlanders in Belgisch Limburg.

Nieuwe Nederlandsche Vereniging in België.

Te Hasselt opgericht.

Onze correspondent te Brussel schrijft:
Eene afvaardiging van het steeds zeer actieve bestuur van den Bond van Nederlandsche Vereenigingen en Lichamen in België, begaf zich 2 dezer naar Hasselt, waar een vergadering was belegd, in samenwerking met den consul der Nederlanden aldaar, ten einde zoo mogelijk tot de oprichting van een vereeniging van in Belgisch-Limburg woonachtig zijnde Nederlandsche staatsburgers over te gaan. De opkomst was zeer bevredigend en er werd dan ook „stante pede" besloten, tot de oprichting van een dergelijke vereeniging voor Hasselt over te gaan. Ongeveer 30 leden gaven zich onmiddellijk op. Er werd ook een voorloopig bestuur aangesteld, onder het voorzitterschap van den heer Franquinet en tevens uiting gegeven aan het voornemen, te Tongeren, Maaseik, Genk, Tessenderloo, enz. soortgelijke plaatselijke vereenigingen van Nederlanders op te richten ressorteerd onder het hoofdbestuur van de Nederlandsche Vereeniging voor Limburg, te Hasselt. Voorts werd hulde gebracht aan den immer jeugdigen grijsaard, consul van der Harten, die onvermoeibaar is waar het geldt de Nederlandsche belangen te behartigen en een telegram verzonden aan H.M. Koningin Wilhelmina, teneinde Haar de verzekeering te geven der verknochtheid en trouw aan Oranje en Moederland van de in Belgisch-Limburg verblijvende Nederlanders.

In dezelfde krant van donderdag 9 oktober 1914 staat:

Men meldt ons uit Roermond van 8 dezer:
De Duitschers hebben gisteren Maaseik verlaten, ze zijn in de richting Antwerpen getrokken. Er rust is in deze stad teruggekeerd. De bewoners hebben niet den minsten last van de Duitschers ondervonden; de soldaten gedroegen zich zeer hoofslijk.

De naar hier gevluchte bewoners keeren zoetjaren naar hunne haardsteden te Maaseik, Kessenich, Op havon, Geystingen, Aldeneik en Molenbeersel terug. Voor sommigen levert deze terugkeer evenwel groote moeilijkheid op. Eenige boeren hebben namelijk bij het verschijnen der Duitse soldaten hun paarden, koeien, varkens en schapen bij families op Nederlandsch grondgebied inderhaast in veiligheid gebracht; zelfs het noodige veevoeder werd meegenomen.

De meest zonderlinge gevallen hebben zich voorgedaan bij de menschen, die in allerijl de vlucht namen. Velen hunner ontliepen hun woning zonder iets mee te nemen, slechts gedeeltelijk gekleed, anderen hadden een gedeelte van hun have en goed op een kinder- of kruiwagen geladen. Er zijn vluchtelingen gezien, die, hunne kalmte verloren hebbend, zonder omzien voortholden, den een niet een gezonder omzien voortholden, de een met een geenen pook, een pot en zoo meer.

In memoriam dr. Jos Stryckers

(°26-02-1940-†11-9-2007)

192 Jaak Bergers



De dood blijft onverbiddelijk. Tot lang, onder invloed van de godsdienst(en), lag het leven, in de handen van God of van de natuur. Door succesvolle ontwikkelingen van techniek, farmacie en geneeskunde hopen we op die invloeden. De ladder van de ouderdom is hoger geworden, toch blijft elk leven een eindig verhaal ook van een arts. Dat levensverhaal van Jos Stryckers bevatte: inzet, prestaties en een breed engagement. Als bezige bij in gezin, als revalidatiearts in Hoensbroek, Maastricht

en Venlo en vooral in een waaier van verenigingen etaleerde hij zijn veelzijdige, creatieve gaven. Hij zong in drie koren, was secretaris van de afdeling Maasland van 'Orde van den Prince van Oranje', bestuurslid Davidsfonds Maaseik, lid vriendenkring oud-scouts Lod Lavki Hasselt, lid Werkgroep Documentatie Maaseik, vaste entree-inner bij de topwedstrijden van Volleybal "Noliko Maaseik", enz. Hij was bekend als een onopvallende, vriendelijke persoonlijkheid: gelovig, eerlijk, principieel, rechtvaardig, wars van alle politiek gekruip. Hij filosofeerde graag en vond onder meer dat alle scharniermomenten uit ons leven dienden opgevat te worden als een feest. Zijn begrafenis werd – het was zijn oprechte wens !- een waardig, zingend en biddend feest met schitterende muziek, diepzinnige preek en dito teksten, scoutsliederen en een overvolle parochiekerk vol dankbare familieleden, vrienden en bekenden. Het leven van Jos Stryckers telde niet alleen lentedagen, ook herfst dagen o.a. de dood van dochtertje Maartje. Het leven is niet onsterfelijk, de liefde eeuwig, de dood een horizon en een horizon niets anders dan de begrenzing van ons gezichtsveld. Mensen komen, mensen gaan.

Dènke en veule van de Maaslenjer zit in z'n spruuëke en gezègkdes

Theo Kees

1. Man-vrouwrelasie

Es-te wils weite wi-j de minse van 'n streek dènke en veule, hoofs-te mer te ki-jke waat vuuër ówtdrökkinge ze gebruikje. Wi-j ze tieëge het lieëve en de waereld aanki-jke kóns-te dao sjoëen in trökvènge. Omdat ówtdrökkinge op lieëveservaring beröste, zeen ze 'n aafspeegeling van de geis en de zieël van de luj. In het Maasland is det neet anders. Ouch Mezeik haef 'nen enorme ri-jkdóm aan spruuëke en gezègkdes. Omdat ze meestal van generasie tot generasie tot ós gekómme zeen, weerspeegele ze vuuër e groeët stök de ki-jk van de minse van sóms lang vervloëge ti-jje. Het geit den neet allein uuëver karaktereigensjappe mer ouch uuëver 'n hieël reeks anger fassette van het lieëve. Dènk mer aan geluif, rechtspraak, genieëskunde en zoeë mieër. Genóg stóf vuuër ein interessante thesis! Laote we bevuërbeeld ins ki-jke wi-j de mannelijke Mezeikenaer vreuger en ouch vandaag nog, vuuër zoeëver hae z'n gezègkdes nog in de mónd nump, tieëge het anger geslach aankik.



Effe good ki-jke

Waat mèdein opvilt, is det hieël get gezègkdes nogal erotis gelaje zeen. Het geit dus zieëker neet uuëver de hoofse leefde, geli-jk in de middelieëve bi-j de hoofse dichters en romansjri-jvers di-j van de leefde 'ne kultus, een verieëring zègk mer, maakde. De leefdesgeveules zeen dus neet ech van 'nen hoeëgeren aard. De zègkswi-jze gieëve ieërder ówtdrökking aan, óm het e bitjse deftig te ómsjri-jve, de zinnelijke leefde. Van inhoud zeen ze daodoeër e bitsje wölps en sensueel en hóbbe ze dus betrèkking op het geslachtelijk genot. Is det erg? Nae, want ze laote de zinnelijkheid allein aanveule, noeëts wieëre-ter echte seksterme gebruik, laot stoeën det ze e pornografis karakter zouwe hóbbe.

Waat in oos gezègkdes vuural in het oug sprunk, zeen den humor en de beeldende krach di-j oos vuurauwers daoin hóbbe gelag. En det wi-j's nog mer ins op de sjerpe geis van de Maaslenjer, dae kennelek besjik uuëver e sterk vermoëge om waar te numme en te formulere. Zjus daoróm zeen spruuëke en gezègkdes hieël tof. Mer is det ouch zoeë? Oeërdeil zelf mer.



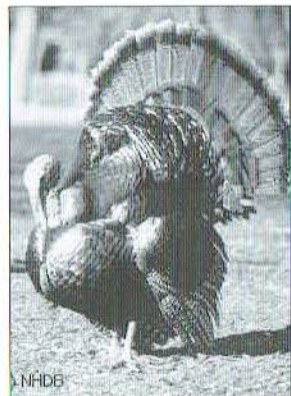
Bein tot ónger de erm

Het vuuërwerp van nogal get inspirasie is bevuüerbeeld het siloewèt van de vrouw. Zieëker es ein vrouw e good figuur haef, wilt de Mezeiker man waal ins entoeias wieëre. Lichte uuëverdri-jving kump den waal ins vuuër. E maesje haef den gein lang bein mer bein tot aan de vot of zelfs tot ónger de erm. Es det maesje onnog in het bezit is van 'ne boezem dae van ènnigen ómvang bli-jk gieëf, den haef det kènsj gein vol of waeljerige buste mèt 'n borsli-jn di-j sjoëen gewelf is, mer hieël get broeëd oppe plank of flinke kni-je in de blóws. En zoeëlang de mol nog neet lang genög gestoeëte haef, zeen de borste van het maesje neet aan de kleine kant mer waal twieë erte op 'n plank.



Ze höbben het in de klein dermkes.

Natuurlik mó't het maesje ouch verleeft wieëre en het dus in de klein dermkes höbbe. Es di-j twieë den stargek zeen opein, kan het vri-je beginne, neet zoemer ins nów en den, mer waal degelek ederen daag. Nao 'n ti-jdsje zal dae man den ouch ene greune wieëg dor höbbe geloupe. Det wilt neet zègke det den alles al in de seksj is, want vrouwluj zeen wi-j ieërpele: de mós ze ieërs ówtdoon vuuër des-te zujs of ze good zeen. En hoewaal der – sjeet estebleef nów neet op de pianis – in 'n vrouwebats mieër hits zit es in eine ganse brikkenoeëve, mós-te diech toch inhawte, want zoeë e maesje wilt nateurlek in alle ieër en dääg vri-jje. De mós dus neet dènke det-ste zoeë kènsj oejt boeëve de haosbènjele kóns kómme.



Zoe guftig wi-j ein sjrówt

194



'n Sjoëen bloom

Es det maesje den bówte e perfek li-jntje onnog e sjoëen gezich en 'n sterke ówtstraaling haef en dus 'n sjoëen bloom is, den doort het neet lang of de manne beginne drachteraan te ketse en den zeen ze in staot de waanzinnigste gevaore te loupe. Vanówt de weitensjap det de ouge van 'n vrouw sterker zeen es e koppel paerd, wille ze vuuër 'n echte sjoëenheid zelfs uuëver 'n rotte plank boeëve de hël loupe. Ein kóndi-jisie óm het te doon klikke is waal det het maesje van de Maaskant is en neet van de Kempe, want 'ne maasves bit neet in 'nen heipeerlink.

Belangri-jk óm te weite is ouch, es-te 'n uigske hóbs op e maesje, gesteld nateurlek det het maesje gei begi-jnevleis haef en dus waal degelek nao 'ne man op zeuk is, dets-te mèt de moder mós beginne es-te de dochter wils beminne. In aanwezigheid van de moder mós-te den ouch alti-jd doon es of-ste de prins te gas mós kri-jge. Angers löp-ste het gevaor det het vrowmes zoeë guftig wuuërt wi-j ein sjrówt en den kèns-te het vergieëte. Begin dus neet te kakele wi-j ein hoon en zörg vuuëral det-ste neet te vääol vluuë oppe start höbs.



Ze geit groeët

Nateurlek maag det vri-je neet te lang doore, want eederein wèt det-ste eier en maesjes neet uuëver ti-jd mós beware. Nao de brówlof en de spuuëreis – toch e bitsje e spesjaal woeërd vuuër 'n



Ein tang

huwelijksreis – doort het gewuuënlek neet lang vuuër der aan gezinsówtbrei-jing gewirkt wuuërt. De jóng vrouw verwach den femi-jlie, ze geit groeët of is aan 't spare. De minse zègke den det dao get bestèld is, waat ziech meestal, vuuër het sjeke drop geit, nog ein aantal kieëre herhaolt.

Óngertösse kan der waal van alles en nog get gebuuëre. Het prille huwelijksgelök kan bevuüerbeeld danig verstoeërd wieëre es de vrouw het gelsj det de man zoeë zoor verdeend haef, ter doeër drejt. Het is ummers geweite det 'n hoon mieër ówterein kan sjarre es tieën hane bi-jein. Zoeë kan det maesje de sjikke mamzel wille ówthange en elke wieëk gósting höbbe in e nów klèdsje en dus alles aan de vot hange. Al ieëve erg is es det leef kènsj kuuëre begint te kri-jge en van bazigheid thóws de bóks druuëg. Ene man ligk nów einmaal neet gaer ónger de slóf. Nog erger is es het vrouwke ziech onraedelek geit gedrage, want de kèns bieëter op ene kórf vluuë lette es op e gek wi-jf. Teleurstèlling onnog es det leef en vruntelik maesje van tón ziech óntpópt es e neppetig dènk en ein echte geit, of ein guftige spèn en ein tang. Dao kump den meestal gestechel van en den is het dèk van 'vandaag mujlike en lek en mörge klöppelke en stek'.



Roeëzegeur en maonesji-jn

195

23

Vuuërtgaonde op de gezègkdes zouw-ste konne beslówte det het huwelijkslieëve ouch vreuger neet alti-jd roeëzegeur en maonesj-jn waas. Mer jeh, es-te 'n roeës – toch het zinnebeeld van de leefde – wils plökke, mós-te de däöre neet óntzeen, zachte de luj tón ouch al.



196

Ein moder duit mieër vuuër tieën kënjer es tieën kënjer vuuër ein moder.

Al te lichelek bestuit er nog 'n hieël litteni-j spruuëke en gezègkdes di-j de vrouweleke kwaliteite en gebrieëke in beeld brènge. Waarsji-jnlek is-ter 'n aantal vandaag neet mieë van tówpasing. Wi-j-ste het ouch drejs of kieërs, e groeët stök van oos dènke en veule zit ouch vandaag nog in oos ówtdrökkinge verwoeërd. En ouch al klink de erotisse aantrèkkelekheid van de vrouw dao soms get te sterk in doeër, dees taalówtinge zeen zieëker neet bedoeld óm te blamere of te diskriminere of zoeë. Want eedere man wèt mer al te good det-er zónger vrouw niks wieërd is. Ómdet 'n vrouw de zórgende hand is in alles waat häömzèlf en ouch de kënjer betref, want ein moder duit mieë vuuër tieën kënjer es tieën kënjer vuuër ein moder. En det lèste gezègkde zaet mieë uuëver de vrouw es alle angere same.

Wist ge?



- dat de Van Eyck-tentoonstelling, vroeger in het minderbroederklooster op de Boomgaardstraart te zien, nu ingericht is in het mooi gerestaureerde kerkje van de kapucijnen. De kerk ligt achter het Instituut O.-L.-Vrouw-ter-Engelen in de Capucienenstraat. Het kan bereikt worden via de Loerstraat. Info bezoek bij de Dienst Toerisme, Markt Maaseik.

Abonnementen verkrijgbaar door storting op nr. 001-0678921-94 t.n.v. De Maaseikenaar, Maaseik, met vermelding: abonnement 2008 (of: geschenkabonnement 2008 voor ... naam + adres).
Abonnementsprijs voor het ganse jaar: België: € 11, overige landen € 15.
Een steunabonnement kan vanaf € 25.
Buitenlanders kunnen betalen via IBAN: BE87 0010 6789 2194
BIC: GEBABEBB
Abonnees worden verzocht hun eventuele adreswijziging mee te delen aan ons redactielid John Golsteyn, Verloren Kost 86, 3680 Maaseik, ☎ 089-565758, of e-mail: redactie@demaaseikenaar.be

Iedere auteur blijft verantwoordelijk voor het door hem ingestuurde artikel.
Geen uittreksel, afdruk of overname uit "De Maaseikenaar" mag geschieden zonder bronvermelding.

**Teksten voor volgende editie vóór 20 november 2007 aan
Tony Van Wijck, Maastrichtersteenweg 11,
3680 Maaseik (tony.vanwijck@skynet.be).**

Medewerkers

Mathieu Daemen
Els Deckers
Raymond Driessen
Jan Gerits
Theo Kees
Walter Plasmans
Jan Philippe
Gerard Segers (cartoons)
Mathieu Sloomakers

Redactie

Harry Beenders
Jaak Bergers
Martin Boonen
Wim Corstjens
Marcel Cuyx
John Golsteyn
Thérèse Hendrickx-Godelaine
Herman Hendrix
Rik Nulens
Tony Van Wijck
Jacqueline Wolfs-Godermans

Verantwoordelijke uitgever:

Tony Van Wijck, Maastrichtersteenweg 11, B-3680 MAASEIK